

1991, συναυλία Metallica, Μόσχα:

1,5 εκατομμύριο άνθρωποι επιθυμούν, ενώ το σοβιετικό καθεστώς καταρρέει

«Η πραγματική ρήξη θα πραγματοποιηθεί από τη στιγμή που προβλήματα τέτοια, όπως ο γραφειοκρατισμός των οργανώσεων, η καταπιεστική συμπεριφορά των αγωνιστών απέναντι στη γυναίκα τους, τα παιδιά τους κ.λ.π, η παραγνώριση του προβλήματος της κούρασης, της νεύρωσης, του παραληρήματος-συχνά αρνούμαστε να ακούσουμε κάποιον που "σπάει", κρίνουμε πως είναι "ξοφλημένος", πως δεν έχει πια θέση στην οργάνωση, ακόμα και πως έχει γίνει επικίνδυνος...-ακόμα και αν δεν περάσουν στο κέντρο των πολιτικών προβληματισμών, τουλάχιστον θα θεωρηθούν ότι είναι εξίσου σημαντικά με οποιοδήποτε οργανωτικό καθήκον, τόσο σημαντικά όσο και η αναγκαιότητα της σύγκρουσης με την αστική εξουσία, τα αφεντικά, την αστυνομία...»

Felix Guattari, Μοριακή Επανάσταση

1. Αντίστροφη Ιεράρχηση: Το 1^ο Συνέδριο του NAP που κληρονομεί η νΚΑ σήμερα

Το κεντρικό ζήτημα του Συνεδρίου είναι το ζήτημα της σύγχρονης κομμουνιστικής στράτευσης. Η εισήγηση, προσπαθώντας να απαντήσει στην αποστράτευση προτείνει μια νέα στράτευση, που κωδικοποιεί με την κεντρικότητα του Κόμματος. Η αντι-εισήγηση (πρόταση απόφασης), πατά στην υπάρχουσα αποστράτευση προτείνοντας, βασικά, μια νέα μετωπική πολιτική, χωρίς να διατυπώνει το αναγκαίο πολιτικό περιεχόμενο με βάση το οποίο θα μπορούσαμε τόσο να αποτιμήσουμε τη μετωπική πολιτική του παρελθόντος όσο και να αξιολογήσουμε τη νέου τύπου μετωπική συμπόρευση και πολιτική ενοποίηση που υπερασπίζεται.

Για την ιστορία της νΚΑ και του NAP, από το 1^ο μέχρι το 3^ο και στην πορεία για το 4^ο συνέδριο, τρεις είναι, σχηματικά, οι κεντρικές αφηγήσεις.

Η **πρώτη οπτική** βλέπει στο πρώτο συνέδριο μια **θετική μεγάλη ρήξη με την παραδοσιακή Αριστερά και το ΚΚΕ**, πάνω στην κατάρρευση της ΕΣΣΔ, και την **αναγκαιότητα μιας κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης**, θέση που, μαζί με τις θέσεις του NAP για το νέο στάδιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, τη κριτική στα καθεστώτα του «υπαρκτού σοσιαλισμού» και το νέο πολιτικό εργατικό κίνημα ως απάντηση στον παραδοσιακό συνδικαλισμό και την πολιτική αντεπίθεση του Κεφαλαίου, **ήταν ό,τι καλύτερο προσέφερε πολιτικο-θεωρητικά το NAP**, ενώ από τότε η ρήξη αυτή ακολουθεί μια γενικά πτωτική πορεία ως προς την πολιτική

δημιουργικότητά της, που δικαιολογείται από τα πέτρινα χρόνια της ταξικής πάλης, παρά τα ξεσπάσματα (π.χ αντιπολεμικό κίνημα) και τις σημαντικές συμβολές (όπως οι θέσεις για τον ολοκληρωτικό καπιταλισμό του 1998) τις δεκαετίες του 1990 και του 2000, μέχρι το 3ο Συνέδριο που χοντρικά σταθεροποιεί, εντός της καπιταλιστικής κρίσης, αυτή την πορεία, και μετά τη δημιουργία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Η **δεύτερη οπτική**, λέει πως στο πρώτο Συνέδριο το NAP, έχοντας την ανάγκη να διαφοροποιηθεί από την αριστερά και το ΚΚΕ, έπιασε σωστά πράγματα αλλά φετιχοποιούσε «το καινούργιο» και αφήνοντας πίσω χωρίς σοβαρή ανάλυση το παλιό, ειδικά εργαλεία του μαρξισμού-λενινισμού, ενώ η πορεία από το πρώτο Συνέδριο μέχρι το τρίτο είναι χοντρικά μια **πορεία ανάκτησης της μαρξιστικο-λενινιστικής του ταυτότητας**, που βιάστηκε το NAP να αποτινάξει φεύγοντας από το γραφειοκρατικό ΚΚΕ, ταυτίζοντας μια κακή εκδοχή του μαρξισμού-λενινισμού με το μαρξισμό-λενινισμό τον ίδιο.

Είναι ίσως θεμιτό να πούμε ότι **αυτή είναι η κυρίαρχη οπτική-λογική αυτή τη στιγμή στη νΚΑ και το NAP**, με τη βιαστική φετιχοποίηση του αναγκαίου «Κόμματος» και με την αδυναμία να εξηγηθεί **γιατί και πώς αυτό θα διαφέρει, και ως προς τη μορφή και ως προς το περιεχόμενο**, από τον παλιό μαρξισμό-λενινισμό στο σήμερα του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, από τη στιγμή που το NAP δεν αυτοπροσδιορίζεται ως *ΜΙ* ρεύμα.

Η **τρίτη οπτική** θεωρεί το Νέο Αριστερό Ρεύμα σημαντικό ως προς την αναζήτηση της καινοτομίας του πέρα από τον μαρξισμό-λενινισμό, όμως υποστηρίζει πως το 1^ο Συνέδριο ήταν αριστερίστικο και βολονταριστικό, και πως η πορεία προς την ενότητα της (αντικαπιταλιστικής, υπό ευρεία έννοια) Αριστεράς που ακολούθησε σταδιακά μετέπειτα το NAP, μέχρι και τη μετωπική του πολιτική με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, αλλά και την ΜΑΡΣ κ.ο.κ, ήταν προς την σωστή κατεύθυνση, η οποία όμως (σε αντίθεση με τη δεύτερη οπτική) **δεν θα ήταν ακριβώς η ανάκτηση της ορθόδοξης μαρξιστικο-λενινιστικής ταυτότητας, ούτε όμως ο «αριστερισμός» του 1^ο Συνεδρίου**, αλλά είτε μια πορεία προς τον πατριωτικό «αριστερό τσαβισμό» ως «σοσιαλισμό του 21^{ου} αιώνα», είτε μια πορεία προς έναν πατριωτικό και ενιαιομετωπικό «μαρξισμό-λενινισμό» που θα αναγνώριζε προκαταβολικά, και ως ενδεχόμενο έστω, τη κριτική στήριξη (ενίοτε και τη συμμετοχή) σε μια «κοινοβουλευτική εργατική κυβέρνηση»¹.

Με αυτή τη τρίτη λογική συγκλίνει πολιτικά **το κείμενο της αντι-εισήγησης**, αντίληψη που αποτυπώνεται ηγεμονικά στα blogs k-lab και kommon, και στην εφημερίδα ΠΡΙΝ.

Στην περίφημη τριπλέτα *Κόμμα-Μέτωπο-Κίνημα*, μια πρόχειρη, αλλά όχι άστοχη, κατανομή θα έλεγε πως το κείμενο της εισήγησης ρίχνει το κέντρο βάρους στο *Κόμμα* και το κείμενο της αντιεισήγησης στο *Μέτωπο*. **Και από τις δύο πλευρές, υπάρχει αδυναμία να προσδιοριστεί ο «κομμουνισμός ως κίνημα που καταργεί την υπάρχουσα κατάσταση πραγμάτων»**, η πραγματική κίνηση της **κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης τα τελευταία χρόνια**, σε διεθνές, κινηματικό-πρακτικό και θεωρητικό επίπεδο. Υπάρχει, και στις δυο πλευρές, η διαπίστωση πως βρισκόμαστε σε μία φάση έτοιμη για τη συγκρότηση επαναστατικού κόμματος ή αντικαπιταλιστικού μετώπου, ενώ **ταυτόχρονα** βρισκόμαστε σε μια περίοδο κινηματικής-ταξικής οπισθοχώρησης. Και αν το δεύτερο σκέλος είναι σωστό, αναρωτιέται κανείς πώς συνδέεται με το πρώτο και σε τί συμπέρασμα μας οδηγεί για την ιεράρχηση των στόχων της εποχής μας.

Ξεκαθαρίζοντας τη θέση μας, **θεωρούμε το 1^ο Συνέδριο αναγκαίο σημείο εκκίνησης**, υιοθετώντας τη πρώτη οπτική από τις παραπάνω τρεις. Δεν θέλουμε όμως μια επιστροφή στο «αρχέγονο καλό παρελθόν». Θεωρούμε ότι το NAP, με τις διαφορετικές τάσεις και τα ρεύματα στο εσωτερικό του, είναι ένα **σύμπτωμα αλλαγής σταδίου του καπιταλισμού και της ιστορίας**, αλλά και ενός **θεμελιακού προβλήματος** που έθεσε το 1ο Συνέδριο, πρόβλημα το οποίο όμως δεν κατάφερε να επιλύσει, παρά μόνο απώθησε, ειδικά τα τελευταία χρόνια- **το πρόβλημα της επαναθεμελίωσης του κομμουνισμού με νέους επιστημονικούς και πολιτικούς όρους**. Η τάση προς πολυδιάσπαση είναι οργανικό στοιχείο της αντιφατικής ουσίας του NAP, και όχι μια απλή παθογένεια που μπορεί να γιατρευτεί με διαγραφές, αποχωρήσεις ή διαπραγματεύσεις των επιμέρους τμημάτων του, γιατί το NAP είναι το ίδιο το πρόβλημα, μόνο που είναι ένα **νέο** πρόβλημα. Ο μικρόκοσμος του NAP είναι ένα εργαστήριο της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης, γιατί ακριβώς «NAP» είναι η ρήξη με το παραδοσιακό αντικαπιταλιστικό

¹ Για μία κριτική από σκοπιά των λογικών αντιφάσεων του σχετικού ντοκουμέντου της Κομμουνιστικής Διεθνούς, που σήμερα αξιοποιείται εργαλειακά, και της ιστορικής αδυναμίας εφαρμοσιμότητάς του, βλ. <http://bestimmung.blogspot.gr/2015/01/4.html>

κίνημα αλλά και η αναπαραγωγή, στο εσωτερικό του, των διαφόρων ιστορικών τάσεων του, που αναζητούν την υπέρβασή τους. Όσο και να στεναχωριούνται όσοι και όσες βλέπουν το NAP σαν οικογένεια και σπίτι τους, **το NAP είχε, έχει και θα έχει τάσεις**, και μάλιστα επιβλαβείς για την αποτελεσματική του δράση, μέχρι να απαντήσει στο θεμελιώδες πρόβλημα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης της στρατηγικής, μετά την ήττα των πρώιμων σοσιαλιστικών επαναστάσεων, που είναι και το πρόβλημα της ενιαίας πολιτικής ταυτότητας που το ίδιο το NAP θέλησε και το ίδιο το NAP απέτυχε να κατακτήσει. Και ίσως εξακολουθήσει να έχει τάσεις και αφού απαντήσει, αν ποτέ απαντήσει.

Ξεκαθαρίζοντας τη θέση μας σε ένα δεύτερο επίπεδο, θεωρούμε ότι **αυτό που βασικά λείπει είναι η πρωτογενής δυναμική του κινήματος και ο πολιτικός συντονισμός των πιο πρωτοπόρων κομματιών του σε αντικαπιταλιστική κατεύθυνση**, που δεν ισοδυναμεί με το «Μέτωπο» όπως το νοσηματοδοτεί ειδικά η αντισήγηση. Αλλά λείπει, πράγματι, και μια αυτο-πειθαρχημένη κομμουνιστική πρωτοπορία, **πειθαρχημένη από έμπνευση, επιστημονική κατανόηση της πραγματικότητας και πιο στενή επαφή με τους εκμεταλλεζόμενους**, και όχι από κομματικό-πατριωτικό καθήκον.

2. Το Ρεύμα μας έχει Ιστορία, αλλά δεν έχει ακόμα ταυτότητα

Για την επανάσταση δεν είναι αρκετό να κατανοήσουν οι εκμεταλλεζόμενες και καταπιεζόμενες μάζες πως είναι αδύνατο να ζουν με τον παλιό τρόπο και να απαιτούν αλλαγή· για την επανάσταση είναι απαραίτητο οι εκμεταλλευτές να μη μπορούν να ζουν και να κυβερνούν με τον παλιό τρόπο. Μόνο όταν “οι κάτω” δεν θέλουν το παλιό και “οι πάνω” δεν μπορούν να ζουν και να κυβερνούν με τον παλιό τρόπο, μόνο τότε μπορεί να νικήσει η επανάσταση.

Β.Ι.Λένιν, Ο Αριστερισμός: Η παιδική ασθένεια του κομμουνισμού

Συνηθίζεται να λέγεται, με μια δόση ειρωνείας, απογοήτευσης ή εύκολης δικαιολόγησης των αδυναμιών μας, πως το NAP είναι ένα ρεύμα «που δεν έχει Ιστορία», που είναι ιστορικά πρωτότυπο και δεν έχει αδελφά κόμματα, στάνταρ πολιτικο-ιδεολογικές παραδόσεις, σταθερά και αποσαφηνισμένα σημεία αναφοράς στο παρελθόν. Έτσι είναι, αν δεν μπορεί ή δεν θέλει κανείς να δει τη διαρκή ιστορική απόπειρα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης σε όλο τον 20^ο αιώνα και τις αρχές του 21^{ου}. Την ιστορία του ρεύματός μας.

Τί κοινό μπορεί να έχουν οι καλύτερες στιγμές των Κομμούνων του 1848 και της Παρισινής Κομμούνας, των Ουτοπιών και των συνδικαλιστικών αγώνων της Αμερικής, της Αγγλίας, της Οκτωβριανής Επανάστασης, της ταξικής πάλης και της προ-επαναστατικής κατάστασης στη Γερμανία και την Ιταλία του μεσοπολέμου, στην Ελλάδα και στη Λατινική Αμερική των αντάρτικων, οι καλύτερες στιγμές της Κινεζικής και της Κουβανικής

Επανάστασης, του Ισπανικού Εμφυλίου, του Μάη του 1968² και της Ιταλίας της δεκαετίας του 1970³, οι καλύτερες στιγμές των αγώνων στις ΗΠΑ από τους Μαύρους Πάνθηρες μέχρι τις σύγχρονες εργατικές αντιστάσεις, και το αντιπολεμικό κίνημα με εμβληματική του στιγμή την εναντίωση στον πόλεμο των ΗΠΑ στο Βιετνάμ; Οι καλύτερες στιγμές των αγώνων ενάντια στη σύγχρονη παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου από το Seattle μέχρι τις συγκρούσεις ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, των διεθνιστικών αγώνων από την αντιφατική «Αραβική Άνοιξη» μέχρι τις ευρωπαϊκές «πλατείες», το Occupy Wall Street και τις «Ολονυκτίες» στη Γαλλία που συνδέθηκαν με το νέο εργατικό κίνημα, από τη φοιτητική εξέγερση και την απεργία των ντελιβεράδων στο Λονδίνο, μέχρι την εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 στην Ελλάδα, την Κερατέα, τις Σκουριές και τον αγώνα των Χαλυβουργών; Από την μεγάλη απεργία των ανθρακωρύχων στην Ισπανία και το κίνημα κατά των εξώσεων και κατασχέσεων, το κίνημα κατά της απαγόρευσης των αμβλώσεων στην Πολωνία μέχρι τις εξεγέρσεις των μεταναστών ενάντια στους χώρους εγκλεισμού και το Black Lives Matter; Από τους Ζαπατίστας, τα πλούσια αντάρτικα και τις κοινότητες της Λατινικής Αμερικής (που σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να συρρικνωθούν στις πολιτικές επιλογές μιας αριστερής κυβέρνησης) μέχρι το Κομπάνι και τη πολυεθνική-δημοκρατική Ροζάβα της συνάντησης του Οτσαλάν με τον «κομμουναλιστή» Μπούκτιν, με όλες τις αντιφάσεις τους;

Σε όλα αυτά τα κινήματα, και πολλά περισσότερα, υπάρχει ως πραγματική τάση η κομμουνιστική επαναθεμελίωση. Από εδώ πρέπει να αντλήσουμε πολιτικά περιεχόμενα, όμως αδυνατούμε να το κάνουμε μέχρι τώρα. Και αυτό γιατί φαίνεται να **στερούμαστε το κριτήριο** αποτίμησης και εκτίμησης όλων αυτών των εξεγερτικών τάσεων από τη στρατηγική σκοπιά ενός σύγχρονου κομμουνιστικού προτάγματος.

Παντού, στις καλύτερες στιγμές, στις μεγαλύτερες τομές και ρήξεις, το αίτημα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης ήταν μια ριζικά διαφορετική σχέση του **πολιτικού** και του **ψυχικού**, της **πολιτικής στράτευσης** και της **επιθυμίας**. Η επανάσταση, όπως την ορίζει ο Λένιν, προϋποθέτει οι κάτω όχι απλώς να έχουν κατανοήσει τα δεινά τους, αλλά να **μη θέλουν** να κυβερνηθούν όπως παλιά, και να είναι ικανή η πλειοψηφία των εργατών **«να καταλάβει πέρα για πέρα την ανάγκη της επανάστασης και να είναι έτοιμη να βαδίσει στο θάνατο γι' αυτή»**. Το άτομο συνδέεται με την τάξη, τις πολιτικές οργανώσεις, τον κοινωνικό σχηματισμό και την ανθρωπότητα, όχι απλώς επειδή το «Είναι» καθορίζει τη «Συνείδηση», αλλά και μέσω της ιστορικά καθορισμένης επιθυμίας και αποφασιστικής θέλησής του. Αν ίσχυε μόνο το πρώτο, δεν θα είχαμε εργάτες που υποστήριζαν μαζικά τον εθνικισμό ή το φασισμό, ούτε γόνους της αστικής τάξης που πήραν το ταξικό μέρος των εργατών στο όνομα της χειραφέτησης της ανθρωπότητας. Στο «Είναι» της ταξικής θέσης του ατόμου συνυπάρχουν, όπως το NAP πρωτοπόρα ανέδειξε, **τάσεις υποταγής και τάσεις χειραφέτησης**. Η εργατική τάξη **και** συγκρούεται με το κεφάλαιο, αλλά και συγκροτείται **από** το κεφάλαιο ως «εργατική»-το «είναι» της είναι μια ζωντανή, διαλεκτική αντίφαση. Οι επιθυμίες των εργαζομένων, με βάση την αντικειμενική θέση στην παραγωγή, μπορούν και να στρέφονται κόντρα στα ταξικά συμφέροντα, όπως η ιστορία έχει αποδείξει, να είναι αντιδραστικές-φασιστικές ή χειραφετητικές-επαναστατικές. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί απλώς ζήτημα «ιδεολογίας», αλλά πηγάζει από τους **υλικούς διαχωρισμούς, έμφυλους, εθνο-κρατικούς κ.α, της εργατικής τάξης** στον ίδιο τον κοινωνικό καταμερισμό εργασίας, που διαμορφώνουν και αντίστοιχους ατομικούς και συλλογικούς (έμφυλους, εθνικούς κ.α) τρόπους κατανάλωσης **«με το στομάχι ή με τη φαντασία»**, όπως περιγράφει ο Μαρξ, αναφερόμενος στην «αξία χρήσης», στο πρώτο κεφάλαιο του πρώτου τόμου του *Κεφαλαίου*.

Πώς καθορίζεται όμως, , ιστορικο-υλιστικά, η επιθυμία των υποκειμένων; Η ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων, σύμφωνα και με τους ρυθμούς του κοινωνικού ανταγωνισμού, σημαίνει τη διαμόρφωση νέων παραγωγικών σχέσεων, άρα και τη διαμόρφωση νέων υποκειμένων **εργασίας και κατανάλωσης**. Η υλική βάση του υποκειμένου περιλαμβάνει **και τις δύο στιγμές**, αφού το κάθε άτομο εργάζεται για να καταναλώσει τα

² Σε αντίθεση με διάφορους παλαιοκομμουνιστικούς μύθους, είναι γνωστό πως το Μάη του 1968 συνυπήρξαν ένα ραγδαίο αναπτυσσόμενο φοιτητικό κίνημα, τα οδοφράγματα και χιλιάδες εργατικές αντιστάσεις, με κορυφαία στιγμή τη γενική απεργία των άνω των 10 εκ. εργαζομένων.

³ Το κίνημα της «Ιταλικής Αυτονομίας» ήταν το πιο ταξικό-εργατικό κίνημα στην καρδιά του δυτικού ανεπτυγμένου ευρωπαϊκού κόσμου τις τελευταίες δεκαετίες, την περίοδο της πρωταρχικής εμφάνισης του ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Ο μεταιχμιακός χαρακτήρας της περιόδου έκανε την Ιταλική Αυτονομία να ταλαντεύεται ανάμεσα σε παλιές και νέες μορφές παρέμβασης στην εργασία και την κατανάλωση, με τρόπο που δεν μπορεί να παραβλέπει καμιά σύγχρονη κομμουνιστική πρωτοπορία. Η πολιτική της ήττα και η προσφυγή ενός μέρους της στη τρομοκρατική δράση ακόμα μένει να αποτιμηθεί.

βιολογικά και ιστορικά-πολιτισμικά αναγκαία, όπως εξειδικεύονται από τις κοινωνικά καθορισμένες του επιθυμίες. Η κατανάλωση αγαθών, που αποτελεί μέρος της οικονομίας, αποτελεί και μέρος της ανθρώπινης υποκειμενικότητας, ειδικότερα του ανθρώπινου ψυχισμού. Επομένως, **η πολιτική οικονομία, και η επιθυμητική οικονομία μέσω της κατανάλωσης**, συναποτελούν την **υλική βάση της κοινωνίας**, πάνω στην οποία υψώνεται ένα **θεσμικό εποικοδόμημα, μαζί με τις πολιτικο-ιδεολογικές και οργανωτικές μορφές των υποκειμένων**.

Στην εποχή του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, οι υλικοί μετασχηματισμοί στην παραγωγή και την κατανάλωση οδηγούν λοιπόν στη διαμόρφωση **μιας νέας εργατικής και καταναλωτικής βάρδιας**. Έτσι δημιουργείται ένα «νέο» υποκείμενο, «νέο» με την έννοια ότι είναι γέννημα του νέου, ολοκληρωτικού σταδίου του καπιταλισμού και **νιώθει το αντικειμενικά βαθύ χάσμα του** με το υποκείμενο που αναπτύχθηκε μέσα στον κρατικο-μονοπωλιακό καπιταλισμό. **Το «χάσμα γενεών» γίνεται πολιτικό πρόβλημα**, όχι αφηρημένα ηλικιακά αλλά επειδή έχουμε μετάβαση από το ένα στάδιο του καπιταλισμού στο άλλο. Μετά την κοινωνική ηγεμονία του αγρότη και του βιομηχανικού εργάτη, περνάμε στην κοινωνική ηγεμονία του ειδικεύμενου/ης και ανειδίκευτου/ης εργαζόμενου/ης στις υπηρεσίες, που παράγεται από τη σύγχρονη επιχειρηματική, διά βίου και πολλών ταχυτήτων εκπαίδευση.

Η κοινωνική βαρύτητα της νέας εργατικής και καταναλωτικής βάρδιας είναι θεμελιώδης για το επαναστατικό κίνημα, σε βαθμό ευθέως ανάλογο της ανάπτυξης του καπιταλισμού σε κάθε χώρα, εκεί που φαίνεται σε όλο και πιο καθαρή μορφή ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός, στις τεράστιες καπιταλιστικές μητροπόλεις. Σε αυτά τα κέντρα υπερσυσσώρευσης κεφαλαίου και εργασιακής δύναμης, συνειδητοποιείται ένας ακόμη νόμος του ιστορικού υλισμού, **ο νόμος του μετασχηματισμού της βιολογικής ανάγκης σε κοινωνικά διαμεσολαβημένη επιθυμία, σε βαθμό ευθέως ανάλογο της ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων**. Με άλλα λόγια, στις χώρες του πιο ανεπτυγμένου καπιταλισμού, εκεί το ζήτημα της **επιθυμίας**, στη βάση των βιολογικών αναγκών αλλά πέρα από αυτές (αλλιώς ο άνθρωπος θα ήταν απλώς ένα ζώο), γίνεται **όλο και καθοριστικότερο για την πολιτική διαπάλη**, ενώ η **αποσύνδεση των σύγχρονων επιθυμιών από τις παραδοσιακές μορφές πολιτικο-ιδεολογικής εκπροσώπησης** βαθιάειν ολοένα και περισσότερο. Για αυτό στις χώρες αυτές αναπτύσσεται αυθόρμητα ό,τι συχνά δαιμονοποιούμε αμήχανα ως «κυρίαρχη ιδεολογία» και «μικροαστισμό» χωρίς να εντοπίζουμε τον πυρήνα αλήθειας του, δηλαδή η «αποπολιτικοποίηση», ο «καταναλωτισμός», η «μαζική κουλτούρα», ο «ναρκισσισμός», η «ψυχολογικοποίηση της πολιτικής», η «μόδα» και το «life-style», «κυνισμός» κ.ο.κ, φαινόμενα που αφορούν, με άνισο τρόπο, και τα μικρομεσαία στρώματα και τους προλετάριους. Δεν αρκεί όμως να «δαιμονοποιείς» όλες αυτές τις σύγχρονες τάσεις του υποκειμένου που, την ίδια στιγμή, ισχυρίζεσαι ότι φέρει τις ανώτερες επαναστατικές δυνατότητες. Πρέπει να μπορείς να διακρίνεις τις τάσεις υποταγής από τις τάσεις χειραφέτησης.

Οι αλλαγές των σύγχρονων κοινωνικών συνθηκών, επέβαλαν στην επαναστατική θεωρία και πολιτική γραμμή να ανταποκριθεί στις προκλήσεις των καιρών. Η προσπάθεια **σύνδεσης του μαρξισμού με τη ψυχανάλυση** ήταν η θεωρητική αντανάκλαση της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης της σχέσης **πολιτικού και ψυχικού**, η διαρκής επανάληψη της αποτυχίας της. Ο Τσε που διάβαζε από μικρός Freud και υπερασπιζόταν έναν ρομαντικό, αντιγραφειοκρατικό αλλά και επιστημονικό μαρξισμό, η σοβιετική ψυχανάλυση που κατεστάλη μετά τη δεκαετία του 1930⁴ και η **«Πολιτισμική Επανάσταση»** ως καλλιτεχνικό κίνημα και αίτημα πρώτα στη Ρωσία⁵ και μετά στη Κίνα, η Ρόζα Λούξεμπουργκ ως κριτικός του Κόμματος Νέου Τύπου (παρά την ύστερη αναδίπλωσή της) και ο Willhelm Reich με την αντιφασιστική πολιτική της SexPol στη Γερμανία, η **Σχολή της Φρανκφούρτης** (Adorno, Marcuse, Horkheimer, Fromm κ.α) και ο μαρξισμός-υπαρξισμός του Σάρτρ με την

⁴ http://bestimmung.blogspot.gr/2016/03/blog-post_14.html

⁵ Όπως γράφει ο Λένιν «Ουσιαστικά, μας μένει να κάνουμε “μόνο” ένα πράγμα: να κάνουμε τον πληθυσμό μας τόσο “πολιτισμένο” που να καταλάβει όλα τα οφέλη από μια ολοκληρωτική συμμετοχή στο συνεταιρισμό και να οργανώσει καλά αυτή τη συμμετοχή. “Μόνο” αυτό. Καμιά άλλη σοφία δεν μας χρειάζεται τώρα για να περάσουμε στο σοσιαλισμό. Όμως για να πραγματοποιήσουμε αυτό το “μόνο”, χρειάζεται ολόκληρη ανατροπή, ολόκληρη περίοδος πολιτιστικής ανάπτυξης όλων των λαϊκών μαζών [...] Όταν οργανωθεί όλος ο πληθυσμός σε συνεταιρισμούς, θα στεκόμασταν ήδη και με τα δύο πόδια μας σε σοσιαλιστικό έδαφος. Ο όρος όμως αυτός της οργάνωσης όλου του πληθυσμού σε συνεταιρισμούς προϋποθέτει ένα τέτοιο πολιτιστικό επίπεδο της αγροτιάς (ακριβώς της αγροτιάς, που είναι τεράστια μάζα) που η καθολική οργάνωση σε συνεταιρισμούς είναι αδύνατο να γίνει χωρίς μίαν ολόκληρη πολιτιστική επανάσταση» http://bestimmung.blogspot.gr/2014/07/blog-post_25.html

επανανακάλυψη του «νεαρού Μάρξ» των χειρογράφων του 1844 για την «αλλοτρίωση του ανθρώπου», ο Lacan και οι Deleuze-Guattari με την ανάλυση του σύγχρονου καπιταλιστικού υποκειμένου, ο Fredric Jameson, ο Terry Eagleton και ο Raymond Williams με τη μαρξιστική κριτική σύγχρονων υστερο-καπιταλιστικών πολιτισμικών φαινομένων, η Angela Davis και η Αλεξάντρα Κολλοντάι, ο Αντόνιο Γκράμσι των «Τετραδίων της Φυλακής» και ο Ανδρέας Εμπειρικός του «Μεγάλου Ανατολικού», ο ρητά κομμουνιστής Μπαντιού της *Θεωρίας του Υποκειμένου*, οι ρητά κομμουνιστές Deleuze-Guattari με το δίτομο *Καπιταλισμός και Σχιζοφρένεια*.

Με τους όρους του ψυχαναλυτή Jaques Lacan, από το 1970 μέχρι σήμερα έχουμε το πέρασμα από το «*Λόγο του Πανεπιστημίου*», δηλαδή τη **γραφειοκρατική απόσπαση υπερεργασίας και υπεραπόλαυσης** από το Κόμμα και το Κράτος της κρατικομονοπωλιακής Γνώσης και κρατικο-μονοπωλιακής οικονομικής ρύθμισης (σοβιετικού και καπιταλιστικού τύπου), στο «*Λόγο του Καπιταλιστή*», στο κοινωνικό σύστημα του ολοκληρωτικού καπιταλισμού που φетиχοποιεί εμπορευματικά-χρηματικά την επιθυμία μέσα από τις νέες παραγωγικές δυνάμεις (π.χ Internet), μέσα από τις νέες σχέσεις εργασίας και τις νέες σχέσεις κατανάλωσης. Το NAP, χωρίς να το γνωρίζει, αποτελεί σύμπτωμα αυτής της γενικευμένης, διμέτωπης κριτικής των κινημάτων προς τον κρατικομονοπωλιακό καπιταλισμό και την ΕΣΣΔ από τις δεκαετίες του 1960-70 και έπειτα. Η κριτική του NAP, τόσο στα καθεστώτα του «αν-υπαρκτού σοσιαλισμού», στα γραφειοκρατικά μαρξιστικό-λενινιστικά κόμματα (όπως το ΚΚΕ) και σε άλλα μαρξιστικά ρεύματα, όσο και στον γραφειοκρατικό συνδικαλισμό, ήταν πάντα μια κριτική σε **μια γραφειοκρατικού τύπου «ιδιόμορφη εκμετάλλευση»** (όπως λέει το πρώτο συνέδριο για την ΕΣΣΔ) των ζώων των εκμεταλλεζόμενων. Μια γενεαλογία του ρεύματός μας θα ήταν να δούμε αναδρομικά όλη την ιστορία μας, πριν ακόμα η νΚΑ και το NAP υπάρξουν, ως αυτή την ιστορία της ανεκπλήρωτης σχέσης του πολιτικού με το προσωπικό, που νικήθηκε στις πρώιμες σοσιαλιστικές επαναστάσεις από ό,τι ονομάζουμε «γραφειοκρατία», «προσωπολατρία» κ.α. **Το ρεύμα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης ήταν πάντοτε η προσπάθεια να επιτευχθεί αυτή η ανεκπλήρωτη σχέση.**

Τα «νέα συμπτώματα» στο επίπεδο του υποκειμένου της εποχής μας, με βαθμό εμφάνισης ευθέως ανάλογο της ανάπτυξης του καπιταλισμού ανά τόπο, είναι οι διάφορες μορφές κατάθλιψης, οι κρίσεις άγχους και οι κρίσεις πανικού, οι παντός είδους εξαρτήσεις και εθισμοί (βουλιμία, ανορεξία, εξαρτησιογόνες ουσίες-κατά κύριο λόγο τα ναρκωτικά και το αλκοόλ, εθισμός στο Internet και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, gaming κ.α), οι καταστάσεις υπερκόπωσης (break down) και αϋπνίας, τα ναρκισσιστικά φαινόμενα, η δυσλεξία ή μετα-λεξία, οι παντός είδους ακρωτηριασμοί και επεμβάσεις πάνω στο σώμα (body piercing, tatouage, branding κ.λπ), οι περιπτώσεις ασαφούς ταυτοποίησης ως προς το σεξουαλικό φύλο, και ένας αναδυόμενος κυνισμός. Όλα αυτά τα συμπτώματα τοποθετούνται στις εξής βασικές υποκειμενικές συντεταγμένες: *άγχος, μελαγχολία, παρανοϊκή αναδίπλωση, τεχνοκρατισμός, κινήγι της απόλαυσης, μανιοκατάθλιψη ως διπολική ταλάντωση* ανάμεσα σε περιόδους μεγάλης ευφορίας και μεγάλης κατάπτωσης. Τα προβλήματα επιβίωσης και τα ψυχικά προβλήματα, **είναι και πανανθρώπινα και ταξικά**: οι εκμεταλλεζόμενοι στερούνται τα υλικά και χρηματικά μέσα επιβίωσης, απόλαυσης και θεραπείας τους. Φαίνεται πως δεν έχουμε ακόμα καταλάβει βαθιά πως, σε αυτές τις υπερνεωτερικές συνθήκες, το πιο μεγάλο κενό πολιτικής εκπροσώπησης δεν είναι το κενό εκπροσώπησης της «πραγματικής Αριστεράς», ή της «εθνικής ανεξαρτησίας», αλλά **είναι αυτό, που δένει το πιο προσωπικό με το πιο εκμεταλλευτικό και καπιταλιστικό**. Αυτό είναι το δίδαγμα όλων των σημαντικών κινημάτων στον ανεπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο από το 1970 και μετά.

Όλα τα παραπάνω συμπτώματα και οι συντεταγμένες τους προκύπτουν την εποχή της κατάρρευσης των «μεγάλων αφηγήσεων» στον δυτικό ανεπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο, κατ' επέκταση σε **συνθήκες αποδυνάμωσης ηθικών, πολιτισμικών-αξιακών συμβολικών κωδίκων**. Αντ' αυτών και εξαιτίας αυτής της αποδυνάμωσης, έχουμε την ανάδειξη της **εικονο-φαντασιακής διάστασης** του σώματος, της **εικόνας του σώματος** όπως αναγνωρίζεται από τον εαυτό στη σχέση με τους άλλους (βλ. facebook και τα likes της αναγνώρισης, επιμέλεια της αισθητικής του εαυτού με το ντύσιμο κ.α) και της ίδιας της **υλικότητας του σώματος** που σφραγίζεται από το **άγχος της υπερ-απόλαυσης**. Είναι η δυναμική του χρήματος-κεφαλαίου εκείνη που «βεβηλώνει ό,τι είναι ιερό», όπως γράφουν οι Μάρξ-Ενγκελς στο *Κομμουνιστικό Μανιφέστο*, αποδομώντας τα συμβολικά συστήματα των ιδεολογικών μεταφορών με την κυνική αριθμητική κυριολεξία του χρήματος. Το χρήμα-κεφάλαιο καταφέρνει ένα ισχυρό πλήγμα σε κάθε Μύθο που διεκδικεί το Νόημα της ζωής, το χρήμα-κεφάλαιο σχιζοφρενοποιεί και μπασταρδεύει τους πιο διαφορετικούς πολιτισμικούς κώδικες,

μεταφράζοντας και συνδυάζοντας ετερογενείς παραδόσεις με τους όρους της οικουμενικής αφηρημένης ανθρώπινης εργασίας και χρηματικής αξίας που κυκλοφορεί από το πιο μικρό χωριό μέχρι τη παγκόσμια σφαίρα του κυβερνοχώρου. Η «Ανατολή», από το ISIS μέχρι την Κίνα και την Ιαπωνία, ανακατεύει τις δικές της παραδοσιακές αξίες με το χρήμα-κεφάλαιο και το «δυτικό τρόπο ζωής», ενώ η «Δύση», με γέφυρα το *χρήμα-κεφάλαιο* στο εσωτερικό της και εξαιτίας των πολέμων που κάνει για χάρη του κέρδους, «ισλαμοποιείται» πληθυσμιακά (επιδιώκοντας μάλιστα την ενσωμάτωση νεαρού μεταναστευτικού δυναμικού) και νιώθει ότι χάνει την πολιτισμική της ταυτότητα. Ακόμη και το ΚΚΕ, η Εκκλησία, οι ποδοσφαιρικές ομάδες, βάζουν σε παρένθεση τις ηθικές αξίες τους, για να πραγματοποιήσουν μια αναγκαία συσσώρευση κεφαλαίου μέσα από τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Αυτός είναι ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός από τη σκοπιά της «πραγματικής υπαγωγής των κοινωνικών σχέσεων στο κεφάλαιο».

Όμως η λύση δεν είναι ένας «νέος διαφωτισμός», όπως γράφαμε σε παλιότερα κείμενά μας-ο νεωτερικός βιομηχανικός πολιτισμός του Διαφωτισμού σαπίζει. Ούτε μια απλή επιστροφή της «μεγάλης αφήγησης». Τα υβρίδια *χρήματος-πολιτισμού* που δημιουργούνται παντού, και το δίπολο που συγκροτείται ανάμεσα στον *τεχνοκρατικό κνισμό της παγκοσμιοποίησης του κεφαλαίου* και στην *παρανοϊκή προσπάθεια ανάκτησης της πολιτισμικής (εθνικής, θρησκευτικής ή άλλης) ταυτότητας* (από τον Ομπάμα στον Τράμπ, από τον Ολάντ στη Λεπέν, από τη Μέρκελ στον αλ-Σίσι), δεν μπορεί να ξεπεραστεί παρά από μια νέα πρακτική αλήθειας, και όχι απλώς μια νέα «αφήγηση», που θα συνδυάζει το «μικρό», μοριακό στοιχείο της ψυχής ενός έμπρακτου αισθητικο-πολιτικού παραδείγματος, που θα εικονίζει έναν άλλο κόσμο, με το «μεγάλο» της πολιτικής. Ενώ ο *τεχνοκρατικός κνισμός* και η *παρανοϊκή αναδίπλωση* στηρίζουν υλικά, στο επίπεδο της επιθυμίας των μαζών την *κοσμοπολίτικη* και την *εθνοκεντρική* κυβερνητική απάντηση του κεφαλαίου στις σύγχρονες ανάγκες των εκμεταλλεζόμενων προσπαθώντας να ενσωματώσουν τις αντιδράσεις τους, **το άγχος, η κατάθλιψη και το κνήγι της απόλαυσης** (που περιλαμβάνει οργανικά την επιβίωση, αλλά μπορεί να οδηγεί και σε αυτοκαταστροφικές εξαρτήσεις), είναι **οι τρεις τάσεις που δεν μπορούν να εκπροσωπηθούν πολιτικά** από τη μισθωτή δουλεία, το χρήμα-κεφάλαιο και τις αστικές κυβερνήσεις αλλά ούτε από τα υπάρχοντα πολιτικά κόμματα, **οι τρεις τάσεις που πρέπει να εκφραστούν και να μετασχηματιστούν σε δημιουργική πολιτική πράξη από την κομμουνιστική επαναθεμελίωση**⁶. Η ίδια η αντιδιαλεκτική αντίθεση «μικρή»-«μεγάλη» αφήγηση πρέπει να ξεπεραστεί. Η «μεγάλη αφήγηση» ιστορικά, και καθόλου τυχαία, οδήγησε στον κρατισμό και τη γραφειοκρατική εκμετάλλευση, ποινικοποιώντας ως μικροαστικές όλες τις επιθυμίες που απέκλιναν από τους σχεδιασμούς της. Ενώ η «μικρή αφήγηση» οδήγησε στην παραίτηση και την ήττα.

3. Οργάνωση-Μετωπο-Κίνημα:

3α. Για μια σύγχρονη κομμουνιστική οργάνωση

Το «Κόμμα Νέου Τύπου»

Αν και συλλογικά στη νΚΑ και το ΝΑΡ παραδεχόμαστε ότι το μαρξιστικό-λενινιστικό «Κόμμα Νέου Τύπου» αντιστοιχούσε στον ταιλορισμό-φορντισμό της μεγάλης, μαζικής βιομηχανικής παραγωγής, στον βιομηχανικό προλετάριο ως ηγεμονικό κοινωνικο-εργασιακό τύπο και στο περίπου 70% των αναλφάβητων στη των αρχών

⁶ Βλ. το κείμενο «Η παραγωγή επιθυμίας στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό», <http://bestimmung.blogspot.gr/2016/10/2.html>

του 20^{ου} αιώνα, αν και ομολογούμε πως οι νέες παραγωγικές δυνάμεις και σχέσεις παραγωγής (και κατανάλωσης), άρα το σύγχρονο επαναστατικό υποκείμενο, επιβάλλουν μια άλλου τύπου οργανωτική μορφή, δείχνουμε, καθόλου τυχαία σε περίοδο κοινωνικής ήττας, να επανακάμπτουμε αμυντικά σε μια «καλή εκδοχή» του «μαρξιστικού-λενινιστικού Κόμματος» στο σήμερα.

Θα πρέπει εδώ να προσθέσουμε μερικές μεταβλητές σε αυτή τη δύσκολη εξίσωση, που λείπουν από την κουβέντα για τη συγκρότηση σύγχρονου κομμουνιστικού φορέα με αποτέλεσμα αυτή να διεξάγεται με πολύ στρεβλούς, κατά τη γνώμη μας, όρους.

Το **πρώτο στοιχείο**, είναι πως ο κομμουνισμός είναι διαχρονικά, και ειδικά στην αρχή ενός νέου κύκλου συγκρότησης και ανάπτυξης, **ένα ερευνητικό πρόγραμμα**. Σύμφωνα με τον Λένιν και το κεφάλαιο του «συμπεράσματος» στο «*Τί να Κάνουμε*», η δημιουργία Κομμουνιστικού Κόμματος ωρίμασε μετά από μια περίοδο περίπου δέκα χρόνων (1884-1894) όπου η ρωσική σοσιαλδημοκρατία «*ήταν μετρημένη στα δάχτυλα*», και «*υπήρχε χωρίς εργατικό κίνημα*», τότε που το «*πολιτικό κόμμα περνούσε το προτομές της ενδομήτριας ανάπτυξης*». Με την «*άνοδο των λαϊκών μαζών*», η ρωσική σοσιαλδημοκρατία «*βγαίνει στο προσκήνιο σαν πολιτικό κόμμα*». Ακολουθεί μια περίοδος «*σύγχυσης και ταλαντεύσεων*», και ο Λένιν καλεί τελικά στην «*τέταρτη*» και ώριμη περίοδο, στην υπέρβαση του «*χειροτεχνισμού και οικονομισμού*», που υποτιμά την επαναστατική θεωρία και πολιτική γραμμή, και στη συγκρότηση κομμουνιστικού κόμματος⁷, που τελικά προέκυψε με το σχηματισμό της φράξιας των μπολσεβίκων και τη διάσπαση του ΣΔΕΚΡ σε μενσεβίκους και μπολσεβίκους.

Ας κάνουμε όμως μια σύντομη και χρήσιμη αναδρομή της πρώτης περιόδου⁸. Στη Ρωσία η ανάπτυξη του καπιταλισμού υπήρξε ιστορικά καθυστερημένη. Αλλά στην προεπαναστατική, τσαρική Ρωσία, είχε αρχίσει να αναπτύσσεται ο δευτερογενής τομέας (μεταποίηση-βιομηχανία-εμπόριο) και να δημιουργείται ένα νέο εργασιακό υποκείμενο, η εργατική τάξη. Σε διάστημα 5 χρόνων (1881-1886) έγιναν στη Ρωσία 48 απεργίες με τη συμμετοχή 80.000 εργατών (ο μέσος όρος απεργιών, από 6 την περίοδο 1862-69, έφτασε να ανέλθει στις 176 την περίοδο 1895-1905). Κορυφαία στιγμή ήταν η απεργία του Μποροζον στην περιοχή Ορεκχονο-Ζυγενο το 1885. Η απεργία, αποτέλεσμα συνεχών μειώσεων στους μισθούς και άθλιων συνθηκών, καταστάληκε άγρια από το τσαρικό κράτος, πάνω από 600 εργάτες συνελήφθησαν. Στην οργάνωση της απεργίας πρωτοστάτησε η Βόρεια Ένωση των Ρώσων Εργατών. Πριν από την οργάνωση των μαρξιστών στη Ρωσία, κυριαρχούσαν οι «*αναρχικοί*» ναρόντικοι. Η πρώτη ρωσική μαρξιστική ομάδα δημιουργήθηκε το 1883 από τον Πλεχάνοφ στο εξωτερικό (στην Geneva), με τον τίτλο «*Απελευθέρωση της Εργασίας*». Ο Πλεχάνοφ ήταν ο ίδιος ναροντικός, διάβασε όμως μαρξισμό και άλλαξε πολιτική αντίληψη. Το πρώτο πράγμα που έκανε αυτή η ομάδα (αυτή η «*φιλοσοφική λέσχη*») ήταν να μεταφέρει στη Ρωσία τον μαρξισμό, μεταφράζοντας βασικά έργα, όπως το *Κομμουνιστικό Μανιφέστο*, το *Μισθωτή Εργασία και Κεφάλαιο*, το *Σοσιαλισμός, Ουτοπικός και Επιστημονικός*, κ.α. Τα βιβλία αυτά κυκλοφόρησαν κρυφά στη Ρωσία, με βασικούς πρωταγωνιστές στη διακίνηση τον Πλεχάνοφ, την Ζαζούλιτς, τον Άξελροντ κ.α. Η ομάδα αυτή έκρινε ως ιστορικά και επαναστατικά αναγκαία τη διάδοση των ιδεών του επαναστατικού μαρξισμού. Ο κύριος ιδεολογικός αντίπαλος εντός του κινήματος ήταν οι ναρόντικοι, που έδιναν βάση περισσότερο στην αγροτική αντίσταση ενάντια στην τσαρική απολυταρχία, υποτιμώντας το ρόλο του εργατικού προλεταριάτου. Ο Πλεχάνοφ ανέλαβε την ιδεολογική αντιπαράθεση με τους ναρόντικούς, σε τρία βασικά επίπεδα: *α) χαρακτήρας της ανάπτυξης του καπιταλισμού στη Ρωσία β) επαναστατικό υποκείμενο (καθοριστικός ρόλος της εργατικής τάξης) γ) αντίληψη της παγκόσμιας ιστορίας, της σχέσης οικονομίας και πολιτικής, κ.α.* Ο Πλεχάνοφ έγραψε διάφορα έργα σε αυτή την κατεύθυνση, με βασικότερο όλων την *Ανάπτυξη της Μονιστικής Αντίληψης της Ιστορίας*, έργο για το οποίο ο Λένιν είπε πως καθόρισε μια ολόκληρη γενιά νέων ρώσων μαρξιστών.

Ούτε η «*Απελευθέρωση της Εργασίας*» ούτε άλλοι μαρξιστικοί κύκλοι της περιόδου είχαν εξ αρχής κάποια πρακτική σχέση με την κίνηση του εργατικού κινήματος. Στη Ρωσία υπήρχαν παράλληλα κάποιοι διάσπαρτοι σοσιαλδημοκρατικοί κύκλοι που είχαν μικρή σχέση με τους εργατικούς αγώνες. Όπως το θέτει ο Λένιν, η «*Απελευθέρωση της Εργασίας*» έθεσε τα θεωρητικά θεμέλια του Σοσιαλδημοκρατικού κινήματος (με την τότε

⁷ Β.Ι. Λένιν, *Τί Να Κάνουμε*, Συμπέρασμα. http://vivlio2ebook.blogspot.gr/2009/12/blog-post_8066.html

⁸ Τα όσα ακολουθούν είναι μία σταχυολόγηση από βιβλιογραφία για τη γένεση του μπολσεβίκικου κόμματος.

σημασία του όρου) και πραγματοποίησε τα πρώτα πολιτικά βήματα των πρωτοπόρων αγωνιστών προς το εργατικό κίνημα. Το 1893 ο Λένιν πηγαίνει στο Petersburg και γίνεται αρχηγός του εκεί μαρξιστικού κύκλου. Παραδίδει μαθήματα μαρξισμού σε εργάτες. Ο εργάτης Babushkin μνημονεύει τις διδακτικές-μεταδοτικές ικανότητες του Λένιν. Το 1895 ο Λένιν ενώνει όλους τους μαρξιστές εργάτες του Peterburg (γύρω στους 20) σε μια ομάδα του *Αγώνα για την Απελευθέρωση της Εργατικής Τάξης*. Τότε ο Λένιν βάζει το στόχο βαθύτερης δικτύωσης της ομάδας με την εργατική τάξη.

Την περίοδο 1895-1899, που ήταν περίοδος βιομηχανικής ανάπτυξης, πήραν μέρος σε απεργίες στην ευρύτερη περιοχή πάνω από 221.000 εργάτες. Η νεοσύστατη ομάδα υπό τον Λένιν, ήταν η πρώτη που άρχισε να συνδέει τον «επιστημονικό σοσιαλισμό» με την κίνηση της εργατικής τάξης. Η ομάδα έγραψε προπαγανδιστικά φυλλάδια και συμμετείχε στους εργατικούς αγώνες στα εργοστάσια. Το 1895 ο Λένιν συλλαμβάνεται από τις τσαρικές αρχές, όμως δεν παύει να συγγράφει προπαγανδιστικό υλικό.

Βλέπουμε πως ο κομμουνισμός στη Ρωσία, αρχικά, **ήταν ένα ερευνητικό πρόγραμμα**, το οποίο μικρή σύνδεση είχε με την εργατική τάξη. Εξάλλου, ένα επαναστατικό κόμμα δεν μπορεί εξ αρχής να εκφράζει μεγάλα κομμάτια της εργατικής τάξης. Αυτό αποτελεί το στόχο του. Επομένως η ταξική πολιτική γραμμή και η θέληση έκφρασης των συμφερόντων των καταπιεσμένων, συνδέεται μεν, αλλά δεν ταυτίζεται με την κίνηση της εργατικής τάξης και την «εργατική σύνθεση», όπως νομίζουν πολλοί και πολλές σύντροφοι-συντρόφισσες. Άλλωστε, όπως γράφουν οι Μαρξ-Ένγκελς-Λένιν, τα τρία συστατικά μέρη του μαρξισμού είναι η *αγγλική πολιτική οικονομία*, η *γερμανική φιλοσοφία* και ο *γαλλικός υλισμός*, και όχι απλώς και μόνο οι αγώνες της εργατικής τάξης. Ωστόσο, η κοινωνικοταξική εργατική σύνθεση **εμπλουτίζει και εξειδικεύει** την ταξική πολιτική γραμμή, που χωρίς την ανθρώπινή της βάση παραμένει αφηρημένη.

Το **δεύτερο στοιχείο** που πρέπει να κρατήσουμε, είναι η **κριτική υπέρβαση από τους μπολσεβίκους του ουτοπικού και συγκρουσιακού αναρχισμού**. Κριτική υπέρβαση σημαίνει ότι οι μπολσεβίκοι έπρεπε να γίνουν **καλύτεροι σε όλα τα επίπεδα από τους ναρόντικους**, και όχι απλώς να αφορίσουν όλες τις όψεις της πρακτικής των πολιτικών ενδοκινηματικών αντιπάλων τους. Έπρεπε να ενσωματώσουν το ουτοπικό όραμα, όπως έκαναν οι Μαρξ-Ένγκελς αντλώντας από τον «ουτοπικό σοσιαλισμό» των Φουριέ, Όουεν, Σαίν Σιμόν κ.α, όπως έκανε ο Λένιν εμπνεόμενος από το βιβλίο επιστημονικής φαντασίας *«Τί να Κάνουμε»* του Νικολάι Τσερνισέφκι βαφτίζοντας έτσι το βασικό του πολιτικό κείμενο. Επιπλέον, στο πεδίο της σύγκρουσης, η ρωσική επαναστατική πρωτοπορία ατσαλώθηκε σε μια σειρά εξεγέρσεων, ιδιαίτερα την περίοδο 1905-1908, εξεγέρσεις που συνδέονται διαλεκτικά με την επανάσταση του 1917, κόντρα στο αφήγημα που θέλει τις εξεγέρσεις «αναρχικές» και τις επαναστάσεις «μαρξιστικές».

Το **τρίτο στοιχείο**, αφορά τα όρια εκείνου του μοντέλου κομματικής οικοδόμησης που βασίζεται στην **απολυτοποίηση της κομματικής, γραφειο-κρατικής γνώσης**, ήδη από τότε αλλά από τη σκοπιά του σήμερα της μετα-σοβιετικής περιόδου.

Στην πιο βασική κριτική προς το λενινιστικό *Κόμμα Νέου Τύπου*, την κριτική της Λούξεμπουργκ, δεν πρέπει να βλέπουμε απλώς μια αντίρρηση που αργότερα αναθεωρήθηκε από την ίδια, με τη νίκη της Οκτωβριανής Επανάστασης. Πρέπει να δούμε τον απελευθερωτικό, αληθή της πυρήνα:

«Οι δύο αρχές, επί των οποίων εδράζεται ο συγκεντρωτισμός του Λένιν είναι ακριβώς οι εξής: (1) Η τυφλή υποταγή, και στην παραμικρή λεπτομέρεια, όλων των κομματικών οργάνων, στο κομματικό κέντρο. (2) Η αυστηρή διάκριση του οργανωμένου πυρήνα των επαναστατών από το κοινωνικό επαναστατικό περιβάλλον τους. Ένας τέτοιος συγκεντρωτισμός αποτελεί μηχανική μετάθεση των οργανωτικών αρχών του μπλανκισμού στο μαζικό κίνημα της σοσιαλιστικής εργατικής τάξης»

«Τίποτε δε θα υποδουλώσει πιο σίγουρα ένα νεαρό εργατικό κίνημα σε μία πνευματική ελίτ που διψάει για εξουσία, από αυτόν το γραφειοκρατικό ζουρλομανδύα, που θα ακινητοποιήσει το κίνημα και θα το μετατρέψει σε ένα αυτόματο χειραγωγούμενο από μία κεντρική επιτροπή. Από την άλλη, δεν υπάρχει αποτελεσματικότερη εγγύηση κατά της οπορτουνιστικής ίντριγκας και της προσωπικής φιλοδοξίας από την ανεξάρτητη επαναστατική δράση του προλεταριάτου, ως αποτέλεσμα της οποίας οι εργάτες αποκτούν την αίσθηση της πολιτικής υπευθυνότητας και αυτοπεποίθησης.»

«Ο σβέλτος ακροβάτης δεν αντιλαμβάνεται ότι το μόνο "υποκείμενο" που σήμερα αξίζει το ρόλο του καθοδηγητή είναι το συλλογικό "εγώ" της εργατικής τάξης. Η εργατική τάξη απαιτεί το δικαίωμα να κάνει τα λάθη της και να μάθει στη διαλεκτική της ιστορίας. Ας μιλήσουμε καθαρά. Ιστορικά, τα λάθη που κάνει ένα αληθινά επαναστατικό κίνημα είναι απείρως πιο γόνιμα από το αλάθητο και της εξυπνότερης Κεντρικής Επιτροπής.»⁹

Είναι γνωστό πως ο ίδιος ο Λένιν, σε μερικά από τα τελευταία γραπτά του, θεώρησε τη γραφειοκρατία ως τον πλέον σημαντικό «εσωτερικό εχθρό» για το μπολσεβίκικο κόμμα και κυρίως την περαιτέρω ανάπτυξη της επαναστατικής διαδικασίας κατά τη «σοσιαλιστική οικοδόμηση». Υπό αυτή την έννοια, αντί για την περίφημη προσχώρηση της ύστερης Λούξεμπουργκ στην άποψη του Λένιν, μπορούμε να δούμε μια αντίστροφη κίνηση, τη προσχώρηση του ύστερου Λένιν στην άποψη της Λούξεμπουργκ ειδικά στο ζήτημα της γραφειοκρατίας¹⁰:

«Στις 5 του Μάη 1918 η γραφειοκρατία δε βρισκόταν στο οπτικό μας πεδίο. Έξι μήνες ύστερα από την Οκτωβριανή Επανάσταση, όταν είχαμε τσακίσει από τα πάνω ως τα κάτω τον παλιό γραφειοκρατικό μηχανισμό, δεν νιώθαμε ακόμη αυτό το κακό. Περνά ακόμη ένας χρόνος. Στο 8ο συνέδριο του ΚΚΡ που συνήλθε στις 18-23 του Μάρτη 1919 ψηφίζεται το νέο πρόγραμμα του κόμματος, και στο πρόγραμμα αυτό μιλάμε ανοιχτά χωρίς να φοβόμαστε να αναγνωρίσουμε το κακό, απεναντίας, θέλοντας να το φανερώσουμε, να το ξεσκεπάσουμε, να το στιγματίσουμε, να κεντρίσουμε τη σκέψη και τη θέληση, την ενεργητικότητα, τη δράση για να καταπολεμηθεί το κακό, μιλάμε για «ένα μερικό ξαναζωντάνεμα της γραφειοκρατίας μέσα στο σοβιετικό καθεστώς».

Το Μάρτη του 1919, ο Λένιν σημειώνει:

«σαν άμεσα πρακτικά καθήκοντα» ανάμεσα στ' άλλα «β) πάλη ενάντια στη γραφειοκρατία γ) επαναστατικά μέτρα πάλης ενάντια στις καταχρήσεις και στη γραφειοκρατία». Ενώ προς το τέλος της ζωής του, παραδέχεται ότι: «Ο κρατικός μας μηχανισμός με εξαίρεση το Λαϊκό Επιτροπάτο Εξωτερικών, στο μεγαλύτερο του μέρος αποτελεί επιβίωση του παλιού και έχει υποστεί τις λιγότερες σοβαρές κάπως αλλαγές. Καλλωπίστηκε μόνο λιγάκι εξωτερικά και κατά τα άλλα αποτελεί τον πιο χαρακτηριστικό παλιό τύπο του παλιού κρατικού μας μηχανισμού...»

Ο ίδιος ο πρωτεργάτης του *Κόμματος Νέου Τύπου*, αναγνωρίζει τον γραφειοκρατικό μηχανισμό που το Κόμμα δημιούργησε, δίχως να μπορεί να εντοπίσει τις αιτίες του προβλήματος. Και αν ο «πολεμικός κομμουνισμός» μετεπαναστατικά και ο Β Παγκόσμιος Πόλεμος, ήταν καλές δικαιολογίες για τη συγκάλυψη του προβλήματος, η μεταπολεμική περίοδος και η εσωτερική, παρά τις εξωτερικές ψυχροπολεμικές πιέσεις, καθίζηση της ΕΣΣΔ, είναι δηλωτική της **γραφειο-κρατικής απόσπασης της πολιτικής από την επιθυμία των σοβιετικών εργαζομένων και καταναλωτών**. Καθώς το σύνολο καπιταλιστικό σύστημα βρισκόταν σε μια ιστορική κρατικομονοπωλιακή στροφή, η ΕΣΣΔ δεν μπόρεσε να αποφύγει τη δική της κρατικομονοπωλιακή εκδοχή γραφειοκρατικής ρύθμισης και εκμετάλλευσης. **Υπάρχει μια παραγνωρισμένη ιστορία της επιθυμητικής οικονομίας των σοβιετικών**, από τη σκοπιά της κατανάλωσής τους, πλάι στην ιστορία της σοβιετικής πολιτικής οικονομίας, που οδηγεί από τη διαμάχη Στάλιν-Τρότσκι για την παραγωγή κυρίως «μέσων παραγωγής» ή «μέσων κατανάλωσης», στη σοβιετική παρα-οικονομία και την εξάπλωση «δυτικών προτύπων» μέχρι τον πάταγο που έκαναν η Coca Cola, τα McDonalds και η μεγάλη Metal συναυλία που πραγματοποιήθηκε στη Μόσχα λίγο πριν τη σοβιετική οριστική κατάρρευση. Τα αντικειμενικά-υλικά τεχνολογικά όρια των πρώιμων σοσιαλιστικών επαναστάσεων και η περικύκλωσή τους από τον αστικό εχθρό, ήταν και εσωτερικά όρια της διαμόρφωσης του επαναστατικού υποκειμένου. Η ΕΣΣΔ έχασε, πάνω από όλα, γιατί έχασε τους προλετάρους και τις προλετάρειες, ευρύτερα τους καταπιεσμένους και τις καταπιεσμένες όλου του κόσμου, και άρα η επανάσταση δεν κέρδισε στη «δύση» με αποτέλεσμα την εσωτερική κοινωνικο-ταξική, σταθεροποίηση του αντίπαλου καπιταλισμού και άρα την αντεπίθεσή του.

⁹ R. Luxemburg, *Το οργανωτικό ζήτημα της σοσιαλδημοκρατίας*, στο M.A Waters (ed.), *Rosa Luxemburg Speaks*, Pathfinder Press, New York, London & Sydney 1986. Τα μεταφρασμένα στα ελληνικά αποσπάσματα παρατίθενται από τον Αλέξανδρο Χρύση στο κείμενό του «μαρξιστική θεωρία του πολιτικού κόμματος», <http://researchonsocialism.gr/index.php/ros/2014-02-15-08-49-07/100-marxistiki-theoria-tou-politikou-kommatos>

¹⁰ Για όσα ακολουθούν, βλ. Γ. Ρούσης, *Ο Λένιν για τη γραφειοκρατία*, εκδ. Σύγχρονη Εποχή, σ. 116-117 ευρετήριο παραπομπών.

Όπως γράφει ο Μάρξ στη κριτική του στην *Εγγελιανή Φιλοσοφία του Κράτους και του Δικαίου*, η γραφειοκρατία είναι μια «ιεραρχία της γνώσης». Στην περίπτωση της ΕΣΣΔ, δεν πρόκειται για μια ιστορική παρέκκλιση, αλλά για μια εξέλιξη που πήγασε δομικά από την ίδια την αντίληψη των μπολσεβίκων για το *Κόμμα-Γνώση*, που αντανakλούσε μια ευρύτερη ιστορική κριτική των ασύνειδων και ανεξέλεγκτων δυνάμεων της φιλελεύθερης αγοράς, που είχαν οδηγήσει στη κρίση και στο πέρασμα στο στάδιο του (κρατικο)μονοπωλιακού καπιταλισμού. Όπως γράφει ο Λένιν στα τρία συστατικά μέρη του μαρξισμού, «*Η διδασκαλία του Μάρξ είναι παντοδύναμη, γιατί είναι σωστή. Είναι πλήρης και αρμονική, γιατί δίνει στους ανθρώπους μια ολοκληρωμένη κοσμοθεωρία, ασυμβίβαστη απέναντι σε κάθε δεισιδαιμονία, σε κάθε αντίδραση, σε κάθε υπεράσπιση της αστικής καταπίεσης*». Όπως γράφει στον *Αριστερισμό*, «*ο μπολσεβικισμός, που εμφανίστηκε πάνω σ' αυτό το γρανιτένιο θεωρητικό βάθρο, είχε μια πρακτική ιστορία δεκαπέντε χρόνων (1903-1917), που ως προς τον πλούτο της πείρας δεν έχει όμοιά της στον κόσμο*»

Η πρακτική πείρα του μπολσεβικισμού ως αρχικά ερευνητικό κινηματικό πρόγραμμα οδήγησε στην ανακάλυψη του «γρανιτένιου» και «παντοδύναμου μαρξισμού». Καθώς φαίνεται, για τον Λένιν **δεν διαπερνιόταν ο ίδιος ο μαρξισμός από ουσιαστικές αντιφάσεις**, και το μόνο που του έλειπε ήταν η δημιουργική εφαρμογή-επικαιροποίησή του σε ρωσικές συνθήκες. Τα *Φιλοσοφικά Τετράδια* του Λένιν ή τα τετράδια προς τη συγγραφή του *Κράτους και Επανάσταση* δείχνουν μια πιο κριτική κατεύθυνση απέναντι στο μαρξιστικό κεκτημένο, η οποία όμως επικαλύφθηκε πολιτικά μέσα στη δίνη των ιστορικών εξελίξεων, με επιζήμιες για το κομμουνιστικό κίνημα συνέπειες. Η κομμουνιστική επαναθεμελίωση, ως επίλυση των αντιφάσεων του μαρξιστικού κεκτημένου και των πρώτων κύκλων εργατικής-κοινωνικής πάλης, ηττήθηκε. Ο Λένιν προς το τέλος της ζωής του κρούει ξανά τον κώδωνα του κινδύνου, χωρίς αποτέλεσμα.

Στη πραγματικότητα, η αντίληψη των μπολσεβίκων για τη «γρανιτένια» Γνώση του κλασικού μαρξισμού, **ήταν λανθασμένη**. Υπάρχουν πολύ συγκεκριμένα προβλήματα στον κλασικό μαρξισμό, που μας καλούν να εντοπίσουμε ξανά τον αληθή-απελευθερωτικό πυρήνα του, τα όρια και τα κενά θεμελίωσής του, αλλά και τα λάθη του. Ας αναφέρουμε τελείως ενδεικτικά τα εξής ζητήματα: το περίφημο «*πρόβλημα του μετασχηματισμού των αξιών σε τιμές*» και η έλλειψη θεωρίας των οικονομικών του Κράτους (αλλά και συστηματικής κριτικής θεώρησης του Κράτους και των κρατικών λειτουργιών συνολικά, πέρα από την ανακάλυψη του ταξικού χαρακτήρα του), η έλλειψη θεωρίας περιοδολόγησης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, η στρεβλή ανάπτυξη του ιστορικού υλισμού που βασίζεται σε μία προβληματική και αντιφατική τυποποίηση των ιστορικών τρόπων παραγωγής¹¹ με βάση περιορισμένα ή μερικές φορές εσφαλμένα ανθρωπολογικά δεδομένα, η ελλιπής έως μηδενική φιλοσοφική εμβάθυνση του κλασικού μαρξισμού σε προβλήματα γνωσιοθεωρίας και οντολογίας, η εξάρτηση του κλασικού μαρξισμού από επιστημονικά, εν μέρει παρωχημένα πλέον, επιστημονικά μοντέλα της εποχής (της φυσικής, της θερμοδυναμικής, της βιολογίας κ.α). Ειδικά στο ζήτημα της επιστήμης, ο μαρξισμός αποτελεί παιδί της θερμοδυναμικής επιστημονικής επανάστασης κατά τη 1^η Βιομηχανική Επανάσταση, που ακολούθησε τη γαλιλαϊκή-νευτώνεια φυσική μηχανική της περιόδου της «πρωταρχικής συσσώρευσης» του καπιταλισμού. Η 2^η Βιομηχανική Επανάσταση, επιστημονικά η επανάσταση στην επιστήμη της χημείας και η νέα φυσική του ηλεκτρομαγνητικού πεδίου, αλλά και η σχεσιακή μικροφυσική κβαντομηχανική των αρχών του 20^{ου} αιώνα, η βιο-πληροφορική επιστημονική επανάσταση τέλος κατά τη 3^η βιομηχανική επανάσταση, ήταν επιστημονικές εξελίξεις οι οποίες ακολούθησαν τον κλασικό μαρξισμό, εξελίξεις με τις οποίες οι μαρξιστές ποτέ δεν μπόρεσαν να συγχρονιστούν και να συγχρονίσουν τα μοντέλα ανάλυσης-περιγραφής, κατανόησης και πρόγνωσης που χρησιμοποιούν.

Παρ' όλα αυτά, η αντίληψη του Λένιν για την πειθαρχία, δεν ταυτίζεται πλήρως με τη γραφειοκρατική Γνώση του Κόμματος-εργοστάσιο, αν και το Κόμμα-εργοστάσιο οδηγεί αναγκαστικά (και λογικά, και ιστορικά, σε όλες τις εμπειρικές περιπτώσεις μαρξιστικο-λενινιστικών κομμάτων) σε μια μηχανική πειθαρχία και ένα Κράτος πολύ διαφορετικά από αυτά που πίστευαν με αισιοδοξία ότι μπορούν να κατακτήσουν οι μπολσεβίκοι. Οι παρακάτω υποδείξεις του Λένιν, ενόψει της κουβέντας μας για το Κόμμα, παραμένουν πολύτιμες:

[...] *Πώς κρατιέται η πειθαρχία του επαναστατικού κόμματος του προλεταριάτου; Πώς ελέγχεται; Πώς δυναμώνει; Πρώτο, με τη συνειδητότητα της προλεταριακής πρωτοπορίας και την αφοσίωσή της στην επανάσταση,*

¹¹ Βλ. για παράδειγμα, την ιστορία των αντιφατικών εννοιών του «ασιατικού» και του «αρχαίου» τρόπου παραγωγής.

την αντοχή της, την αυτοθυσία της, τον ηρωισμό της. Δεύτερο, με την ικανότητά της να συνδέεται, να πλησιάζει, και ως ένα ορισμένο βαθμό, αν θέλετε, να συγχωνεύεται με την πιο πλατιά μάζα των εργαζομένων, πρώτα-πρώτα με την προλεταριακή, μα ακόμη και με τη μη προλεταριακή εργαζόμενη μάζα. Τρίτο, με την ορθότητα της πολιτικής καθοδήγησης, που την πραγματοποιεί αυτή η πρωτοπορία, με την ορθότητα της πολιτικής στρατηγικής και τακτικής της, με τον όρο ότι οι πιο πλατιές μάζες θα πείθονται από την ίδια τους την πείρα γι' αυτή την ορθότητα. Χωρίς αυτούς τους όρους είναι απραγματοποίητη η πειθαρχία μέσα σ' ένα επαναστατικό κόμμα, πραγματικά ικανό να είναι το κόμμα της πρωτοπόρας τάξης, που έχει καθήκον να ανατρέψει την αστική τάξη και να μετασχηματίσει όλη την κοινωνία. Χωρίς αυτούς τους όρους κάθε απόπειρα να δημιουργηθεί πειθαρχία μετατρέπεται αναπόφευκτα σε σαπουνόφουσκα, σε λογοκοπία, σε πιθηκισμούς. Από το άλλο μέρος, οι όροι αυτοί δεν μπορούν να παρουσιαστούν αμέσως. Τους διαμορφώνει μόνο μια μακρόχρονη δουλιά, μια δύσκολη πείρα· η επεξεργασία τους διευκολύνεται με τη σωστή επαναστατική θεωρία, που με τη σειρά της δεν είναι δόγμα, αλλά διαμορφώνεται τελικά μόνο σε στενή σύνδεση με την πρακτική δράση ενός πραγματικά μαζικού και πραγματικά επαναστατικού κινήματος¹² (Υπογραμμίσεις δικές μου)

Συνοψίζοντας, πρέπει να κρατήσουμε τουλάχιστον τα εξής στοιχεία από την εμπειρία του «Κόμματος Νέου Τύπου» και την αντίληψη της επαναστατικής πρωτοπορίας:

A) Την εξάρτηση της οργανωτικής μορφής του Κόμματος από τις ιστορικές-υλικές συνθήκες παραγωγής και κατανάλωσης, την εξάρτησή του άρα από την ηγεμονία του αγροτο-βιομηχανικού υποκειμένου της δεύτερης βιομηχανικής επανάστασης, στην εποχή της στροφής στην κρατικομονοπωλιακή ρύθμιση του καπιταλισμού

B) Την ανάγκη ωρίμανσης της αναγκαιότητας και των συνθηκών δημιουργίας της επαναστατικής πρωτοπορίας μέσα από τη θεωρητική και πρακτική τριβή με την κινηματική πραγματικότητα.

Γ) Την ανάγκη μιας επιστημονικής-ερευνητικής, και μη φετιχοποιημένης-γραφειοκρατικής αντίληψης της γνώσης της επαναστατικής οργάνωσης.

Δ) Την ανάγκη κριτικής, διαλεκτικής υπέρβασης του ουτοπικού σοσιαλισμού και αναρχισμού, με ενσωμάτωση των καλύτερων στοιχείων του.

E) Την ανάγκη κατάκτησης μιας επαναστατικής αυτοπειθαρχίας, η οποία θα προκύπτει από μια βαθύτερη, οργανική σχέση της επαναστατικής θεωρίας με τα πάθη και τους αγώνες των εκμεταλλεζόμενων.

Θεωρούμε πως όλα τα παραπάνω στοιχεία, και η επίγνωσή τους, **οριοθετεί την κομμουνιστική επαναθεμελίωση** από το **μαρξισμό-λενινισμό** αν και ορισμένα στοιχεία της πρώτης ενυπάρχουν στον δεύτερο, και μας οδηγούν σε μια κριτική της παραδοσιακής πολιτικής οργάνωσης με όρους κομματικής υπερ-εργασίας, που αργότερα μπορεί να μετατραπεί σε ένα παγιωμένο σύστημα κρατικής απόσπασης υπερεργασίας¹³. Όμως, με τη στρατηγικά και δομικά αντιγραφειοκρατική κριτική, τη μελέτη των εμπειριών των πρώιμων σοσιαλιστικών επαναστάσεων και την ανάλυση του ολοκληρωτικού καπιταλισμού και του σύγχρονου υποκειμένου, **η κομμουνιστική επαναθεμελίωση αποτελεί διακριτό ιστορικό ρεύμα.**

Δεν πρέπει να ξεχνάμε, άλλωστε, ότι **ο μαρξισμός-λενινισμός ηττήθηκε παντού στον ανεπτυγμένο καπιταλιστικό κόσμο**, όχι μόνο ήδη από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα αλλά και σε όλες τις δεκαετίες που ακολούθησαν, και οι οποίες κατέληξαν στην υπερσυρρίκνωση, τη ρεφορμιστική και αστική ενσωμάτωση, ή την εξαφάνιση των μλ κομμάτων. Σε αυτές τις χώρες και τα μητροπολίτικα κέντρα του σύγχρονου καπιταλισμού, **ο βαθμός εφαρμοσιμότητας του μαρξισμού-λενινισμού, είναι αντιστρόφως ανάλογος της ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων και παραγωγικών σχέσεων**, που μας απομακρύνει από το *σφυρί* και το *δρεπάνι*, και καθιστά τον *παραδοσιακό αγρότη* και το *βιομηχανικό εργάτη* κομμάτια του επαναστατικού υποκειμένου, αλλά όχι **πρωτοπόρους στην κοινωνική δυναμική της σύγχρονης ζωής**, με την έννοια που οι μειοψηφικοί βιομηχανικοί εργάτες στην ημιφεουδαρχική Ρωσία του Λένιν ήταν, ποιοτικά, πρωτοπόροι της κοινωνικής δυναμικής

¹² V.I. Lenin, *Αριστερισμός, η παιδική αρρώστια του Κομμουνισμού*, <http://leninreloaded.blogspot.gr/2012/02/vi-lenin-ii.html>

¹³ Βλ και ένα παλαιότερο κείμενο συμβολής <http://www.narnet.gr/articles/%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%CE%B6%CE%AE%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%BF%CF%81%CE%B3%CE%AC%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7%CF%82>

συμπαράσφροντας την αγροτική πλειοψηφία της αχανούς τσαρικής αυτοκρατορίας. Ακόμα και τα πιο παραδοσιακά κομμάτια της αγροτικής και βιομηχανικής τάξης, καθώς και οι μικροιδιοκτήτες γης και οι αυτοαπασχολούμενοι, ολοένα και περισσότερο ηγεμονεύονται, και θα ηγεμονεύονται, από τη μορφή ζωής, παραγωγής αγαθών, κατανάλωσης, θεάματος, πολιτισμού, που παρέχουν οι εργαζόμενοι στις σύγχρονες παραγωγικές υπηρεσίες.

Για το λόγο αυτό, θεωρούμε πως η σύγχρονη κομμουνιστική αντίληψη δεν μπορεί να εκφραστεί από το «Κόμμα» με Κ κεφαλαίο (δηλαδή το «Κόμμα Νέου Τύπου»), ενώ και η έννοια ενός «*Κόμματος Νέου Νέου Τύπου*» είναι περισσότερο ένας λεκτικός ακροβατισμός, που καθόλου τυχαία προκαλεί συχνά ένα αυτοσαρκαστικό χαμόγελο. Πρόκειται για μια λογική ιστορικά χρεωκοπημένη στη συνείδηση της εργατικής τάξης, όχι μόνο για ιδεολογικούς λόγους, αλλά και γιατί η εργατική τάξη σήμερα γνωρίζει, έστω και μέσα από τη προπαγάνδα, αυτά που έγραψε, σε ένα απόσπασμα που παραθέσαμε, ο ίδιος ο Λένιν. Ότι δηλαδή, ο σοβιετικός κρατικός μηχανισμός και τα κομμουνιστικά κόμματα, βελτίωσαν υλικά τη ζωή των πολλών αλλά δεν μπόρεσαν να δικαιολογήσουν την αναγκαιότητα της συνέχισης, πάση θυσία, της επαναστατικής διαδικασίας αφού επανέλαβαν έναν καταπιεστικό κρατικό μηχανισμό (και άρα κυριαρχικό και ιδιόμορφα εκμεταλλευτικό μηχανισμό), με αποτέλεσμα την καπιταλιστική παλινόρθωση. Η συνεχής επίκληση της εξωτερικής περικύκλωσης της ΕΣΣΔ, μολονότι έχει ισχυρό πυρήνα αλήθειας, παραβλέπει τελικά το κρίσιμο ερώτημα-**πώς και γιατί η πρόωμη σοσιαλιστική επανάσταση δεν κέρδισε τις καρδιές των εργαζομένων και δεν νίκησε τελικά σε καμιά ανεπτυγμένη καπιταλιστική χώρα**, ώστε να αποτραπεί η καπιταλιστική αντεπίθεση μέσα και έξω από την ΕΣΣΔ. Με όλους τους ιστορικούς και τεχνολογικούς περιορισμούς της εποχής, τα ιστορικά δεδομένα στέκονται αμείλικτα παρατηρώντας παντού τον «γραφειοκρατικό εκφυλισμό» και την επιθυμία των από κάτω, με μαζικούς όρους, για καπιταλιστική παλινόρθωση.

Η εργατική τάξη, λοιπόν, δεν θέλει να ξαναπέσει στην ίδια λούπα. Και έχει δίκιο.

Από την άλλη μεριά, πρέπει να επιδιώκουμε μια **επαναστατική οργάνωση της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης, με χαρακτηριστικά αυτο-πειθαρχίας**, ακριβώς γιατί η συλλογική στράτευση πρέπει να βιώνεται τελικά ως ξεχωριστός **τρόπος απόλαυσης** του ατόμου μέσα στη συλλογικότητα, πολιτικά, πολιτισμικά, επιστημονικά, εξυπηρετώντας τα υλικά συμφέροντα των καταπιεσμένων.

Για το «Ερευνητικό Πρόγραμμα» της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης

Η σύγχρονη *Φιλοσοφία της Επιστήμης*, περνώντας από τον Popper και τον Kuhn στον Feyerabend και τον Lakatos, διαμόρφωση, μέσω του τελευταίου, τη μεθοδολογία των *ερευνητικών προγραμμάτων*, μια σύγχρονη αντίληψη της ανάπτυξης της (επιστημονικής) γνώσης η οποία μπορεί και πρέπει να μεταφερθεί στην αντικαπιταλιστική πολιτική.

Ένα ερευνητικό πρόγραμμα, προκειμένου να θεωρηθεί επιστημονικό πρέπει (α) να διαθέτει έναν βαθμό συνοχής ο οποίος να του επιτρέπει την κατάσφρωση ενός συγκεκριμένου προγράμματος μελλοντικών ερευνών και (β) να οδηγεί στην ανακάλυψη νέων φαινομένων. Στο πλαίσιο της προσέγγισης του Lakatos δεν είναι ποτέ δυνατό να ισχυριστεί κανείς οριστικά ότι ένα ερευνητικό πρόγραμμα είναι «καλύτερο» από ένα ανταγωνιστικό του [...]. Ο Lakatos θεωρούσε τα ερευνητικά προγράμματα πως είναι είτε “προοδευτικά” ή “εκφυλισμένα”. Για να είναι

προοδευτικό ένα πρόγραμμα πρέπει να χρησιμοποιήσει με επιτυχία τη θετική ευρετική μέθοδό του έτσι ώστε να μπορέσει να κάνει προβλέψεις νέων φαινομένων και να δώσει κάποιες εκ των προτέρων εξηγήσεις, αντίθετα μ' αυτό που γίνεται στα εκφυλισμένα προγράμματα¹⁴.

Ο Lakatos διακρίνει δύο «ύφη» παρουσίας της επιστημονικής γνώσης, το «ευκλείδειο»-*παραγωγικό* και το *ευρετικό-διαλεκτικό*. Θα λέγαμε πως **το ευκλείδειο, παραγωγικό-αξιωματικό ύφος χαρακτηρίζει το «Κόμμα Νέου Τύπου»** και τη γραφειοκρατική γνώση, ενώ **το ευρετικό-διαλεκτικό ύφος χαρακτηρίζει την κομμουνιστική επαναθεμελίωση ως ερευνητικό πρόγραμμα** της σύγχρονης κομμουνιστικής επαναστατικής οργάνωσης.

« Η ευκλείδεια μεθοδολογία έχει επιβάλει ένα συγκεκριμένο ύφος παρουσίασης. Θα αναφέρομαι σ' αυτό με τον όρο "παραγωγικό ύφος". Το παραγωγικό ύφος αρχίζει με την εξαντλητική παρουσίαση ενός καταλόγου αξιωμάτων, λημμάτων και ορισμών. Πολύ συχνά τα αξιώματα και οι ορισμοί είναι τεχνητοί και μυστικοπαθώς περίπλοκοι. Κανένας δεν εξηγεί την προέλευση των περιπλοκών. Ο κατάλογος ακολουθείται από προσεκτικά διατυπωμένα θεώρημα τα οποία φέρουν επαχθείς συνθήκες και φαίνεται αδύνατο να τις μαντέψει κανείς. Κάθε θεώρημα ακολουθείται από την απόδειξή του»

Στο παραγωγικό ύφος όλες οι προτάσεις είναι αληθείς και όλες οι συνεπαγωγές είναι έγκυρες. Τα μαθηματικά παρουσιάζονται σαν ένα αιωνίως αυξανόμενο σύνολο από αμετάβλητες αλήθειες. Δεν υπάρχει χώρος για αντιπαραδείγματα, ανασκευές ή κριτικές. Μια ατμόσφαιρα αυθεντίας εξασφαλίζεται για το σχετικό αντικείμενο με μεταμφιεσμένους ορισμούς που προήλθαν από αποδείξεις και αποκλείουν τις εξαιρέσεις, και με ένα πλήρως αναπτυγμένο θεώρημα που αποκρύπτει την αρχική εικασία, τις ανασκευές και τη κριτική της απόδειξης. Αυτό το παραγωγικό ύφος αποκρύπτει την ερευνητική πάλη, αποκρύπτει την εξερευνητική περιπέτεια. Η όλη διαδικασία των διαδοχικών δοκιμαστικών αναδιατυπώσεων του θεωρήματος κατά την εξέλιξη της αποδεικτικής διαδικασίας καταδικάζεται σε λήθη, ενώ το τελικό εξαγόμενο καθαγιάζεται και εξαίρεται το αλάθητό του.

Η ευρετική ανάλυση, αντίθετα, φωτίζει αυτές τις γενεσιουργές αιτίες. Δίνει έμφαση στην προβληματική κατάσταση τονίζοντας τη "λογική" που γέννησε τη νέα έννοια.¹⁵ Ο Lakatos θεωρεί ότι η έρευνα, με πρότυπο το μαθηματικό πεδίο, εκτυλίσσεται (από την άποψη της γενικής λογικής της) σύμφωνα με το παρακάτω ευρετικό-διαλεκτικό σχήμα:

(1) Διατυπώνεται κάποια αρχική εικασία

(2) Παρουσιάζεται μια απόδειξη: ένα σχηματικό νοητικό πείραμα ή επιχείρημα που αποσυνθέτει την αρχική εικασία σε ένα σύνολο υποεικασίων ή λημμάτων.

(3) Αναδύονται "καθολικά" αντιπαραδείγματα (αντιπαραδείγματα της όλης αρχικής εικασίας)

(4) Επανεξετάζεται η απόδειξη: εντοπίζονται τα "ένοχα λήμματα" για τα οποία το καθολικό αντιπαραδείγμα είναι και "τοπικό". Το ένοχο λήμμα ίσως ήταν "κρυμμένο λήμμα" ή είχε προσδιοριστεί κακώς. Τώρα γίνεται σαφές και ενσωματώνεται στην αρχική εικασία ως προϋπόθεση. Το θεώρημα-η νέα βελτιωμένη εικασία, υπερέχει της αρχικής εικασίας με κύριο νέο χαρακτηριστικό την αποδεικτικής καταγωγής νέα έννοια.

Με βάση τα παραπάνω, το ερευνητικό πρόγραμμα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης **στη ζωή και τη θεωρία**, το σύγχρονο κομμουνιστικό πρόγραμμα, αντιδιαστέλλεται με το πρόγραμμα ενός *Κόμματος*, έστω και *Νέου Τύπου*, στα εξής βασικά 3 σημεία:

- I. Ένα *Ερευνητικό Πρόγραμμα* κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης έχει **«σκληρό πυρήνα» βασικών θέσεων και υποθέσεων**, μια **ενότητα στρατηγικών κριτηρίων** όπως έχουν προκύψει σε μια **ιστορική πορεία αποδείξεων και ανασκευών**, και **«περιφέρεια» ανοιχτή στον πειραματισμό**, στην προσθαφαίρεση προτάσεων, στην αναδιατύπωση θεωρημάτων, στον μετασχηματισμό τους. Σε αντίθεση με το Κομματικό Πρόγραμμα, αναγνωρίζει πως δεν έχει ένα συνεκτικό σύστημα προτάσεων με απόλυτη εσωτερική αυτοσυνέπεια, πράγμα που θα σήμαινε πως το Πρόγραμμα είναι σωστό και απλά «οι συνθήκες δεν του επιτρέπουν να εφαρμοστεί ακόμα». Ας μην ξεχνάμε ότι, από την Παρισινή Κομμούνα και τα Σοβιέτ μέχρι τις Εργατικές Λέσχες, από τα αντιφασιστικά μέτωπα μέχρι τις τοπικές και εργατικές επιτροπές, τις

¹⁴ <http://anoixti-skepsi.tumblr.com/post/82887208292/lakatos-esoteriki-analysi-tis-epistimonikis-methodou>

¹⁵ Imre Lakatos, *Αποδείξεις και Ανασκευές*, <http://bestimmung.blogspot.gr/2013/08/imre-lakatos.html>.

λαϊκές συνελεύσεις και τα εργατικά συμβούλια, δεν είχαμε παρά μια σειρά πειραματικών επινοήσεων των μαζών και των πρωτοποριών με βάση κάποια επαναστατικά πολιτικά και επιστημονικά κριτήρια.

II. Ένα Ερευνητικό Πρόγραμμα **δεν έχει Κύριο Όνομα**. Μπορεί να περιλαμβάνει ως οργανικές στιγμές τους Μάρξ, Λένιν, Μάο, ένα πλήθος σημαντικών ονομάτων, μπορεί να αξιολογεί όλους τους παραπάνω ως τους σημαντικότερους εντός του πεδίου έρευνάς του, αλλά δεν είναι «μαρξιστικό-λενινιστικό-τροτσκιστικό-μαοϊκό». Είναι διαφορετικό να αντλεί ένας πολιτικός χώρος διδάγματα από τις κορυφαίες στιγμές του κοινωνικού ανταγωνισμού, και διαφορετικό να αποκλείει εκατοντάδες ιστορικά γεγονότα όξυνσης της ταξικής και κοινωνικής πάλης από την ιστορία του, εις το όνομα κακών ιδεολογικών αφαιρέσεων. Ορίζεται λοιπόν με βάση το περιεχόμενο και το γνωστικό αντικείμενο, και όχι το Κύριο Όνομα, όπως και η φυσική δεν ορίζεται ως νευτωνισμός και η γεωμετρία ως ευκλείδεισμός-άλλωστε η εξέλιξη της επιστήμης αποδεικνύει πως τα διάφορα μοντέλα των επιστημών περιλαμβάνονται στο εσωτερικό της. Επομένως, ο «μαρξισμός» δεν είναι επιστήμη, επιστήμη αξιώνει πως είναι ο *ιστορικός και διαλεκτικός υλισμός*, ενώ ο μαρξισμός ως ιδρυτικό αλλά ιστορικά πεπερασμένο μοντέλο αξιώνει *επιστημονικότητα*. Τα ερευνητικά προγράμματα που τρέχουν στη φυσική, στη χημεία, στη βιολογία, στον ιστορικό υλισμό, στη φιλοσοφία, δεν μπορούν να προσκολλώνται σε ιερά κύρια ονόματα, γιατί κάτι τέτοιο είναι ανασταλτικό για την έρευνα και την αποτελεσματικότητα. Ακόμη και ο «νεαρός» και «ώριμος» Μάρξ, ακόμη και ο Λένιν, έχουν συγκεκριμένες αντιφάσεις στις οικονομικές, πολιτικές, φιλοσοφικές και επιστημονικές τοποθετήσεις τους, διαχρονικά¹⁶.

III. Σε αντίθεση με το «Κόμμα», το ερευνητικό πρόγραμμα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης αντιμετωπίζει ιστορικά και όχι φετιχοποιημένα την ιστορία του αντικαπιταλιστικού κινήματος, δεν αποθεώνει κανέναν μεγάλο Ηγέτη και καμιά Προδοσία, βλέπει την ανάπτυξη της γνώσης και πράξης ως μια πορεία λανθασμένων αξιωμάτων, ανασκευών, αντιπαραδειγμάτων και λαθών που απωθήθηκαν, ως μια ιστορία αναγκαίων διασπάσεων και αναδιοργανώσεων.

Η επαναστατική οργάνωση της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης δεν μπορεί να ολοκληρωθεί πολιτικά ως Κόμμα. Δεν έχει ένα κλειστό πολιτικο-ιδεολογικό σύστημα, δεν έχει Κύριο Όνομα, δεν έχει ένα απλό εφαρμόσιμο, ήδη σχηματισμένο Πρόγραμμα, δεν φετιχοποιεί την Ιστορία της. Όμως, από την άλλη μεριά, δεν «σχετικοποιεί» τα πάντα, δεν τα θεωρεί όλα «ενδεχόμενα», ή «ανοιχτά» στην «πολιτική συγκυρία», γιατί έχει **ενιαία κριτήρια, σαφήνεια και πειθαρχία**. Η κομμουνιστική επαναθεμελίωση μπορεί να δομηθεί πολιτικά μόνο ως **σύγχρονη επαναστατική οργάνωση με ένα πειθαρχημένο Ερευνητικό Πρόγραμμα σε θεωρία και πράξη**. *Ποιός είπε πως μόνο το Κομματικό Πρόγραμμα σημαίνει πειθαρχία και ταυτίζεται με την πειθαρχία;* Ο συγχρονος συνεπής ερευνητής, σε θεωρία και πράξη, επιμένει στο πειραματισμό, ελέγχει συστηματικά και με επιμονή τις υποθέσεις του, δοκιμάζει νέες μορφές ζωής οδηγώντας στα όρια της αντοχής του των πυρήνα των στρατηγικών του θέσεων.

Η επαναστατική οργάνωση της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης δεν είναι και δεν θα είναι μια τακτική υλοποίηση και απλή επικαιροποίηση, στον 21^ο αιώνα, της στρατηγικής του 20^{ου} αιώνα, αλλά μια **τακτική οικοδόμησης της στρατηγικής** στον 21^ο αιώνα. Το σύγχρονο κομμουνιστικό πρόγραμμα το οποίο διακηρύττουμε, θα είναι ένα ερευνητικό πρόγραμμα παραγωγής και δημιουργίας της ζωής, *ελαστικό, ταχύ, ευέλικτο και τεχνικά καταρτισμένο*, όπως οι σύγχρονες παραγωγικές σχέσεις και το υποκείμενο. Δεν θα είναι ένα μεταβατικό, ολοκληρώσιμο μες στον καπιταλισμό πρόγραμμα «παραγωγικής ανασυγκρότησης» που θα προσπαθεί τεχνοκρατικά να εξειδικεύσει μια αντιφατική γραμμή στο ζήτημα της πολιτικής εξουσίας για να αναστηλώνει την ελληνική παραγωγή των εποχών του εθνικού νομίσματος, αλλά θα είναι μια **διεπιστημονική έρευνα των τεχνολογικών δυνατοτήτων για τη δημιουργία μιας νέας μορφής παραγωγής της ζωής**, συγκεκριμένη και με μεθοδολογικά κριτήρια τις παρακάτω βασικές διακρίσεις:

¹⁶ Ένα ερευνητικό πρόγραμμα αναγνωρίζει πως ο Μαρξ δεν είναι απολύτως μαρξιστής, όπως ο Λένιν δεν είναι απολύτως λενινιστής και ο Στάλιν δεν είναι απολύτως σταλινικός, γιατί είναι δομικά μη αποφασίσιμο αν ο ιδρυτής ενός συνόλου ανήκει σε αυτό το σύνολο. Το οποίο σημαίνει ότι ο Μαρξ έχει και «μη μαρξιστικά (προ-μαρξιστικά) στοιχεία, και δεν ερμηνεύεται το έργο του μόνο μαρξιστικά, αλλά και με βάση τις «εξωμαρξιστικές γνώσεις», την αστική φιλοσοφία, την αστική επιστήμη και οικονομική θεωρία της εποχής του, την κίνηση του εργατικού κινήματος που δεν είχε διαβάσει ποτέ και καθόλου Μαρξ.

α) σε κλαδικό και πολυκλαδικό επίπεδο: πρωτογενής (αγροτικό, εξορυκτικό, ενεργειακό), δευτερογενής (μεταποίηση) και τριτογενής (υπηρεσίες) τομέας της παραγωγής.

β) από τη σκοπιά των δύο βασικών γενικών τομέων παραγωγής: παραγωγή μέσω παραγωγής και παραγωγή μέσω κατανάλωσης

γ) από τη σκοπιά της κοινωνικής γεωγραφίας και των οικοσυστημάτων: χωριό, πόλη, μητρόπολη, μέσα μεταφοράς και επικοινωνίας, δημογραφικά και ηλικιακά ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά, σχέση με το περιβάλλον.

Η έρευνα αυτή διαφέρει από τον τρόπο που αντιμετωπίζει το ζήτημα μεγάλο κομμάτι της Αριστεράς, γιατί δεν μπορεί να προχωρήσει παρά μόνο με την αύξηση της ταξικής σύνθεσης, της πολυκλαδικότητας και διεπιστημονικότητας της οργάνωσης και του δικτύου των συμμάχων της, αλλά και με το σαφή προσανατολισμό και τη δέσμευσή της στο πλάνο αυτό. Ένα πλάνο που ξεκινά από σήμερα, μπορεί να αναπτύσσεται ολόπλευρα ωστόσο μόνο με το προχώρημα της οικοδόμησης οργάνων πολιτικής απόφασης των από κάτω.

Ο «σκληρός πυρήνας» του σύγχρονου κομμουνιστικού πειραματισμού

Η στρατηγική ενοποίηση μιας σύγχρονης κομμουνιστικής οργάνωσης στη λογική του ερευνητικού προγράμματος, νομίζουμε ότι πρέπει να καθορίζεται από τα παρακάτω γενικά κριτήρια:

1) Ο κομμουνισμός είναι η έλλογη οργάνωση και ανάπτυξης της απόλαυσης: η απόλαυση του ενός προϋποθέτει την απόλαυση του άλλου.

2) Κοινωνικοποίηση της τεχνολογίας, δικτυο-κεντρικός σχεδιασμός της παραγωγής, πολυεθνική δημοκρατική και ηλεκτρονική διακυβέρνηση των πόρων. Η κομμουνιστική επαναθεμελίωση αναζητά την ορθή χρήση των νέων τεχνολογιών, και στέκεται ενάντια στην τεχνοφοβία.

3) Η κομμουνιστική επαναθεμελίωση προσπαθεί να ερευνήσει και να επινοήσει νέους δεσμούς των καταπιεσμένων επιθυμιών των εκμεταλλεζόμενων με την αντικαπιταλιστική πολιτική οργάνωση και δράση, στη βάση πάντα των βιολογικών και πολιτισμικών τους αναγκών. Διερευνά τις σχέσεις *πολιτικής-τάξης-ψυχής, έθνους-τάξης-φύλου, καπιταλισμού και ψυχικής αλλοτρίωσης*.

4) Η σύγκρουση ενάντια στην εργοδοσία και το κεφάλαιο, *ως σχέση εκμετάλλευσης*, ενάντια στην αστική διακυβέρνηση και το Κράτος, *ως σχέση κυριαρχίας*, ενάντια στον εθνικισμό-ρατσισμό, στο σεξισμό και στη δομή της πυρηνικής οικογένειας, *ως σχέση υπαγωγής*, είναι αναγκαίο περιεχόμενο των πολιτικών και κοινωνικών ανταγωνισμών που η κομμουνιστική επαναθεμελίωση προωθεί, στην κατεύθυνση οικοδόμησης οργάνων εργατικής-κοινωνικής πολιτικής ανταγωνιστικών προς το Κράτος.

5) Η κομμουνιστική επαναθεμελίωση αναγνωρίζει τον σύγχρονο υβριδικό πόλεμο του *Επιχειρηματικού Κράτους-Άμυνας Ασφάλειας* και του πολυεθνικού-πολυκλαδικού κεφαλαίου, και επιχειρεί να αντιπαρατάξει έναν υβριδικό, ολικό κοινωνικό πόλεμο προς όλες τις πλευρές της καπιταλιστικής καθημερινής ζωής απέναντι στο σύγχρονο, «υβριδικό»-πολύμορφο πόλεμο των καπιταλιστικών κρατών και επιχειρήσεων, όπως τον κωδικοποιούν ολοένα και περισσότερα τα σύγχρονα στρατιωτικά ντοκουμέντα. Προτάσσει ένα σύγχρονο αντιπολεμικό διεθνιστικό κίνημα απέναντι στον κοινωνικό ταξικό πόλεμο, στον πόλεμο ενάντια στον κόσμο της εργασίας, τους μετανάστες και τους καταπιεσμένους.

6) Ο πολυεθνικός, πολυκλαδικός και διεπιστημονικός, κοινοβιακός και διεμφυλικός χαρακτήρας είναι αναγκαίο βιοπολιτικό στρατηγικό περιεχόμενο του ερευνητικού προγράμματος της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης, πέρα από τα κοινωνικά μέτωπα και τους αγώνες στους οποίους τακτικά συμμετέχει.

3β. Για το σύγχρονο αντικαπιταλιστικό πολιτικό μέτωπο

Το αντικαπιταλιστικό πολιτικό μέτωπο, μέσα στο οποίο πρέπει να δρα η κομμουνιστική επαναθεμελίωση ως ερευνητικό πρόγραμμα, πρέπει να συσπειρώνει **πρώτα και κύρια όσους είναι ενάντια στο Κεφάλαιο και το Κράτος, και έτσι τους ορίζει πρωταρχικά ως αντικαπιταλιστές**. Πράγμα που σημαίνει, συσπειρώνει αντικαπιταλιστές-αντικαπιταλιστριες από τους χώρους της αριστεράς, της κομμουνιστικής αριστεράς, της αναρχίας-αυτονομίας και ανένταχτο αντικαπιταλιστικό δυναμικό. Το μεταβατικό πλαίσιο αιτημάτων (και όχι «μεταβατικό πρόγραμμα»), για...

α) **μονομερή διαγραφή του ιδιωτικού και κρατικού χρέους**, που χρησιμοποιούνται σαν ιμάντας μεταβίβασης των βαρών της κρίσης στους μισθωτούς εργαζόμενους ιδιωτικού και κρατικού τομέα, ως πολιτική γενίκευση του «ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ».

β) **διαλυτική έξοδο και αντικαπιταλιστική αποδέσμευση με αντιπολεμικό-διεθνιστικό περιεχόμενο από την Ε.Ε και το ΝΑΤΟ** και

γ) **εργατικό-κοινωνικό έλεγχο στην παραγωγή**

...αποτελεί εργαλείο διαμόρφωσης αντικαπιταλιστικής συνείδησης και πρακτικής το οποίο αξιοποιείται αποτελεσματικά στο βαθμό που προχωρούν τα όργανα πολιτικής των από κάτω.

Όπως λέγαμε παλιότερα, πρόκειται για ένα μεταβατικό πλαίσιο αιτημάτων και όχι για ένα «μεταβατικό πρόγραμμα». Δεν πρόκειται για πρόγραμμα, γιατί δεν είναι υλοποιήσιμο-εφαρμόσιμο εντός του καπιταλισμού. Η προγραμματική μας εμβάθυνση δεν μπορεί να γίνει με βάση το πλαίσιο αυτό. Ωστόσο, στο εσωτερικό μας εισχώρησαν τα τελευταία χρόνια που βλέπουν τα παραπάνω bullet ως ένα «πρόγραμμα» υλοποιήσιμο από μια «αριστερή κυβέρνηση» με στόχο την ανάπτυξη (αναγκαστικά, την καπιταλιστική αρχικά έστω ανάπτυξη) και μια «παραγωγική ανασυγκρότηση».

Με βάση την παραπάνω ερμηνεία του «μεταβατικού», ένα μεγάλο κομμάτι της οργάνωσης έδινε ουσιαστικά «πίστωση χρόνου» στον σοσιαλσοβινιστικό ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ¹⁷ από το Γενάρη του 2015 μέχρι το ΟΧΙ του δημοψηφίσματος, πίσω από έντεχνα αμφίσημες διατυπώσεις και ασάφειες. Όχι απλώς γιατί δεν τον χαρακτήριζε «αστικό κόμμα», και μάλιστα του «κοινοβουλευτικού ολοκληρωτισμού» ακόμα και όταν δήμυε τα αποθεματικά των δήμων ή υπέγραφε ο Βαρουφάκης τη «ρήτρα ανάπτυξης αποπληρωμής του χρέους» συσχετίζοντας με την καπιταλιστική ανάπτυξη την αποπληρωμή των δόσεων. Άλλωστε ούτε το ΝΑΡ στις αποφάσεις του χαρακτήριζε τον ΣΥΡΙΖΑ αστικό κόμμα ή έστω την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ αστική κυβέρνηση όταν βγήκε και έκανε «διαπραγματεύσεις», αφού, μέσα σε ένα κλίμα ευρείας αποπολιτικοποίησης και ψυχολογικής αμηχανίας της οργάνωσης, το να έχεις συμφωνήσει με τον ΣΕΒ προεκλογικά και μετεκλογικά δεν θεωρήθηκε τεκμήριο αστικού χαρακτήρα, όπως και το να λαμβάνεις τα ηνία της διακυβέρνησης του αστικού κράτους υποσχόμενος ρητά τη «συνέχειά» του. Το να εγγυάσαι την (καπιταλιστική) ανάπτυξη εκφράζοντας την ταξική ήττα μετασηματισμένη σε κούφια κεντροαριστερή προσδοκία, το να βλέπεις τον Ομπάμα και να συζητάς το μέλλον της Ελλάδας, και άλλα πολλά, **δεν** προεξοφλούν, σύμφωνα πάντα με τις κυρίαρχες αντιλήψεις εντός του ΝΑΡ τα τελευταία χρόνια, ότι **είσαι** αστικό κόμμα. Αντίθετα, είσαι «μικροαστικό κόμμα αστικής ηγεμονίας» (μέχρι και στον Λευκό Οίκο εκπροσωπώντας τη χώρα μας), ακολουθείς «αστική πολιτική» λόγω της ηγετικής ομάδας, με ευθύνη της βάσης αλλά χωρίς να είναι αυτή η ταξική ουσία σου, μπορείς άρα, ίσως, να «κάνεις τη ρήξη» «βγαίνοντας από το ευρώ», όπως άλλωστε είχε προτείνει η «αριστερή πτέρυγα», ο Λαπαβίτσας, θρυλείται και ο Βαρουφάκης, ειδικά αν δεν «προδώσεις το ΟΧΙ». Γιατί, τάχα, μια κυβέρνηση του «πραγματικού τσαβισμού», και όχι του ημιρεφορμιστικού, θα μπορούσε παίρνοντας το «ΟΧΙ» να το κάνει «ΡΗΞΗ» μέσω της κοινοβουλευτικής διακυβέρνησης του ελληνικού κράτους εντός της Ε.Ε. Πώς όμως, **συγκεκριμένα και όχι αφηρημένα**, μπορούσε να γίνει αυτό;

Αρχικά, θεωρούμε την κυρίαρχη πολιτική κουβέντα γύρω από το ΟΧΙ **τη δεύτερη κορυφαία στιγμή πολιτικής αποβλάκωσης των τελευταίων χρόνων**, μετά την κορυφαία στιγμή που δικαιωματικά κατέχει η έκκληση υποτίθεται «λενινιστών» για κριτική στήριξη ή και συμμετοχή σε μια κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ με όρο «να σκίσει τα Μνημόνια». Ενδεικτικό της πολιτικής αυτής αποβλάκωσης ενόψει του δημοψηφίσματος αποτελεί το κείμενο του

¹⁷ Για τη λενινιστική έννοια του «σοσιαλσοβινισμού» ως μετασηματισμού του οπορτουνισμού, βλ. http://bestimmung.blogspot.gr/2015/07/blog-post_49.html

Πέτρου Παπακωνσταντίνου, <https://www.kommon.gr/i/286-epta-krisimes-meres-petros-papakonstantinou>. Και τί δεν ακούστηκε εκείνες τις μέρες! Από το ότι, αν βγει το ΟΧΙ, επαπειλείται στρατιωτικό πραξικόπημα, πράγμα που σήμαινε πως ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν κάποια ριζοσπαστική κυβέρνηση, μέχρι το ότι το ΟΧΙ ήταν η «δημοκρατία που μίλησε» ή πως το ΟΧΙ ήταν «ταξικό»-σκέτο (όπως «ταξική» ήταν η ψήφος στον ΣΥΡΙΖΑ και παλιότερα στο ΠΑΣΟΚ, μόνο και μόνο επειδή το ψήφιζαν εργαζόμενοι). Οι θέσεις για το ΟΧΙ, όπως και οι προσπάθειες μετωπικής συμπόρευσης με τη ΛΑΕ, συμπύκνωσαν αυτές τις κρίσιμες πολιτικές στιγμές όλη την ουσία χιλιάδων κειμένων των τελευταίων χρόνων σε λίγες πολιτικές εκτιμήσεις και αποφάσεις. Όλο το παραδοσιακό και μεταμοντέρνο εθνολαϊκό τόξο αποθέωσε το ΟΧΙ θεαματικά-φетиχιστικά, αλλά δεν εξήγησε ποτέ πού ήταν οι ψηφοφόροι του ΟΧΙ την επόμενη μέρα, ούτε γιατί το εκλογικό σώμα, ενώ «προδόθηκε» από τον Τσίπρα στο δημοψήφισμα, επέλεξε κατά το μεγαλύτερο μέρος του ΣΥΡΙΖΑ στις εθνικές εκλογές λίγο καιρό μετά.

Το ΟΧΙ εξέφραζε μια ψήφο αφενός **ευρωσκεπτικιστική** (με όλη την πολυσημία αυτού), αφετέρου **υπέρ της αβεβαιότητας** έναντι μιας δοκιμασμένης «μνημονιακής βεβαιότητας» του ΝΑΙ. Για αυτούς τους δύο λόγους, έπρεπε να στηριχτεί με κριτικό τρόπο, με επίγνωση ότι η κοινωνικοταξική και πολιτικοideολογική ηγεμονία ήταν αρνητική, και αυτή θα ερμήνευε, **σε πρώτο χρόνο**, το ΟΧΙ. Το ΟΧΙ συγκέντρωσε ετερογενείς κοινωνικές δυνάμεις, με έμφαση στη νεολαία, τα μεσαία και τα φτωχότερα λαϊκά στρώματα. Δεν ήταν «ταξικό», αλλά **εξέφραζε ένα ιστορικά καθορισμένο επίπεδο ταξικής συνείδησης και ένα ιστορικά καθορισμένο επίπεδο κυρίαρχης ιδεολογίας μαζί**¹⁸. Το επίπεδο αυτό καθορίστηκε από την οπισθοχώρηση της ταξικής πάλης το αμέσως προηγούμενο διάστημα και την ηγεμονία της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, που έφτασε μέχρι και να διοργανώσει μετεκλογικές πλατείες ενάντια στους *Ξένους*. Όσο πυκνός και αν ήταν ο ιστορικός χρόνος τη βδομάδα του δημοψηφίσματος, «θαύματα» δεν γίνονται, και τίποτα δεν μπορούσε να υποκαταστήσει σε μια ζαριά την ήττα του εργατικού και ευρύτερου κοινωνικού ανταγωνιστικού κινήματος. Τη βδομάδα πριν και μετά το ΟΧΙ, θα μπορούσε, στην καλύτερη περίπτωση, να γίνει κάποια πρόοδος στην οργάνωση της εργατικής τάξης και του λαού. Όμως, παρότι η εργοδοτική τρομοκρατία οργίαζε τη βδομάδα εκείνη, η πλειοψηφία της Αριστεράς είχε τα μάτια της στην κάλπη της Κυριακής- μια συμπυκνωμένη μικρογραφία, δηλαδή, όλων των τελευταίων χρόνων. Κανένας εργοδότης δεν μπλοκαρίστηκε όταν απειλούσε τους εργαζομένους που θα ψήφιζαν ΟΧΙ. Τα κλειδιά της εξουσίας είχαν ήδη παραδοθεί στην αστική πολιτική εξουσία και την κυβέρνησή της (αν και, μέχρι τότε, σχεδόν κανείς δεν παραδεχόταν πως ήταν αστική αυτή η κυβέρνηση).

Ο ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ μετέτρεψε το ΟΧΙ σε ΝΑΙ, **αλλά δεν το πρόδωσε**. Δεν το πρόδωσε γιατί το ΟΧΙ **δεν ήταν ένα πράγμα**, αλλά πολλαπλών ερμηνειών, ταξικών θέσεων και συνειδήσεων, παρότι σαν γενική συνισταμένη είχε τον ευρωσκεπτικισμό και την συνειδητή αβεβαιότητα, όπως ειπώθηκε. Δεν το πρόδωσε γιατί η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, όταν έθεσε το ερώτημα, ήταν εξ αρχής δεδομένο ότι αυτή, την επόμενη μέρα, θα μετέτρεπε την αφηρημένη άρνηση σε συγκεκριμένη κατάφαση μιας πολιτικής **που η ίδια τελικά θα επέλεγε** «στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων», και όχι ο ...λαός. Η «δημοκρατική επιλογή του δημοψηφίσματος» ήταν εξ αρχής διαμεσολαβημένη από το αστικό πολιτικό σύστημα και την κυβέρνησή του. Από εκεί και πέρα, λίγο καιρό μετά, **οι εθνικές εκλογές (και η αποχή) δικαίωσαν την ερμηνεία αυτή του "ευρωσκεπτικισμού" ως «δυναμικής διαπραγμάτευσης» από τον ΣΥΡΙΖΑ**, αναδεικνύοντάς τον σε πρώτη πολιτική δύναμη της χώρας. Ενώ οι ψηφοφόροι του ΟΧΙ, μία μέρα μετά το δημοψήφισμα και όλες τις επόμενες μέρες, δεν βρέθηκαν μαζικά να υπερασπιστούν μια άλλη ερμηνεία από αυτή που έδωσε ο ΣΥΡΙΖΑ. Το μόνο που πρόδωσε ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν τις αριστερές ή πιο βαθιά ευρωσκεπτικιστικές προσδοκίες από το σύνολο των διαφορετικών ψηφοφόρων του.

Ας δούμε, όμως, τι θα εφάρμοζε εκείνη η «Άλλη Αριστερά» που, αν ήταν στη θέση του ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, «δεν θα πρόδιδε το ΟΧΙ». Όπως υποστηρίζεται και στο τελευταίο βιβλίο του Λαπαβίτσα, σε συνέχεια με τις τοποθετήσεις του στο παρελθόν, το Grexit θα το έκανε αυτή η αριστερή κυβέρνηση συναινετικά και συντεταγμένα¹⁹. Όπως είχε πει ο Άρης Χατζηστεφάνου στην ΕΡΤ, «ο Τσίπρας έπρεπε να πάρει τα λεφτά από τον

¹⁸ Δυστυχώς, η πολιτική αποβλάκωση εισχωρούσε καμιά φορά και στο εσωτερικό μας, και το ΟΧΙ βαφτιζόταν σκέτα «ταξικό», γεγονός που αποδεικνύει ότι δεν έχουμε μάθει ακόμα να διακρίνουμε βασικές κατηγορίες της μαρξιστικής σκέψης όπως «ταξική θέση» και «ταξική συνείδηση».

¹⁹ http://costaslapavitsas.blogspot.gr/2016/11/blog-post_12.html

Σόιμπλε, και να κάνει Grexit», δηλαδή **δραχμή με αμοιβαία επωφελή συμφωνία με τους «αποικιοκράτες» Γερμανούς**²⁰. Όπως έχει εξηγήσει επανειλημμένως η Iskra (δηλαδή η Αριστερή Πτέρυγα) με τους νομικούς της, μιλάμε για μια θεσμικά συμφωνημένη έξοδο από την ευρωζώνη²¹. **Δεν μπορεί να σημαίνει τίποτα άλλο η έξοδος από το ευρώ με (προσωρινή έστω) παραμονή στην Ε.Ε, ή και η έξοδος από την Ε.Ε με κοινοβουλευτική κυβέρνηση, όπως αποδεικνύει το παράδειγμα της Βρετανίας** (παρά τις διαφορές με την περίπτωση της Ελλάδας). Αφού έχει μετατεθεί στο μέλλον η επαναστατική τομή ως όρος μιας τέτοιας εξόδου, το ζήτημα της πολιτικής εξουσίας είναι ...λυμένο, και το «μεταβατικό πλαίσιο αντικαπιταλιστικών αιτημάτων ως σύνολο» αναθεωρείται σιωπηρά και γίνεται «μεταβατικό πρόγραμμα βημάτων για μια αριστερή-προοδευτική-πατριωτική διακυβέρνηση»²². Με λίγα λόγια και για να ξεκαθαρίσουμε το θέμα αυτό:

Αριστερή κοινοβουλευτική κυβέρνηση + δραχμή+ παραγωγική ανασυγκρότηση =

θεσμική («επονείδιστη») εξωτερική συμφωνία/διαπραγμάτευση με τους εταίρους για τη διαδικασία εξόδου από την ευρωζώνη ή/και την Ε.Ε + (επονείδιστη) εσωτερική συμφωνία/διαπραγμάτευση με το εγχώριο και διεθνές κεφάλαιο για τους όρους της παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Τί θα σήμαινε αυτή η συμφωνία, τί όρους θα είχε; Μετά από τόσα χρόνια, ακόμα περιμένουμε να περιγράψουν οι εμπνευστές της, θαρρετά στο λαό, γιατί μια τέτοια συμφωνία είναι **εφικτή, ρεαλιστική**, και γιατί είναι πιο ρεαλιστική από μια αντικαπιταλιστική επανάσταση. Θα μπορούσαν οι εμπνευστές μιας τέτοιας συμφωνίας, επιπλέον, αν θεωρούν ότι μια «ρηξιακή διακυβέρνηση» θα ήταν αναγκαίο πέρασμα σε μια επαναστατική κατάσταση, **να το πουν στο λαό, ότι επιδιώκουν μια αδύνατη διαπραγμάτευση μόνο και μόνο για να οδηγήσουν τη χώρα σε «εμφύλιο», «επαναστατική κατάσταση», αξιοποιώντας «μαρξιστικά» την κοινοβουλευτική κυβέρνηση ως «μέσο επαναστατικής ρήξης»** και όχι ως «αυτοσκοπό διακυβέρνησης». Φυσικά όλα αυτά δεν μπορούν να ειπωθούν ως τέτοια. Αναφέρονται στα εσωτερικά πολιτικά ακροατήρια. Στα εξωτερικά παλλαϊκά ακροατήρια, όλα αυτά αφήνονται να ερμηνεύονται ως προς το ηπιότερο και ρεαλιστικότερο.

Τί μορφή παίρνει, λοιπόν, υλικά-αντικειμενικά ο **εθνολαϊκισμός**²³ στην Ελλάδα, και γιατί; **Πατριωτική κοινοβουλευτική κυβέρνηση με δραχμή και παραγωγική ανασυγκρότηση του εγχώριου καπιταλισμού**, «ρήξη» και «σύγκρουση» με την Ε.Ε. Από τον ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ στο ΛΑΕΠΙΑΜ, και ποιός ξέρει ακόμα, αυτή είναι η ροπή των πραγμάτων. Υλική βάση αυτής της πολιτικής πρότασης αποτελεί η **ένταση** (όχι αντίθεση) που υπάρχει στον ελληνικό καπιταλισμό ανάμεσα στην αναπαραγωγή του ελληνικού αστικού κράτους ως **συλλογικού κεφαλαιοκράτη** (με τα δημοσιονομικά προβλήματα) και **στα μεγάλα ιδιωτικά κεφάλαια**, που με το ΝΑΙ στο δημοψήφισμα αλλά κυρίως με την όλη στάση τους, φαίνεται να στέκονται προς το παρόν αδρανή απέναντι σε προτάσεις που θα ωφελούσαν τον ελληνικό καπιταλισμό μακροπρόθεσμα συνολικά, όπως η αναδιάρθρωση του χρέους ή και η παραγωγική ανασυγκρότηση²⁴. Όμως, το σχέδιο για παραγωγική ανασυγκρότηση είναι ουσιαστικά ένα σχέδιο ομαλοποιημένης και θεσμικής μετάβασης σε έναν αναμορφωμένο ελληνικό καπιταλισμό, μια ανοιχτή πρόταση σε κάποια κεφάλαια και αντικατάσταση άλλων ιδιωτικών κεφαλαίων με άλλα, αγροτικά, βιομηχανικά κεφάλαια και κεφάλαια σε τεχνολογίες αιχμής (η ελληνική επερχόμενη Orange θα ανταγωνιστεί την Apple, όπως έχει γράψει εύστοχα κάποιος), ένα σχέδιο αύξησης της παραγωγικότητας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας του ελληνικού καπιταλισμού, με έμφαση στο **πρωτογενή τομέα** εξαγωγίμων αγροτικών αγαθών (μερικές εκτιμήσεις κάνουν λόγο για 1-2 εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις αγροτικής εργασίας που πρέπει γρήγορα να δημιουργηθούν, με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του ελληνικού καπιταλισμού, άγνωστο μέσα από μέσα από ποιά είδους πολιτική και κοινωνική βίαιη διαδικασία), στο **δευτερογενή τομέα** σε κλάδους

²⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=KtZ1D2pBe6Y> 3: 40 και επ.

²¹ http://iskra.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=23216:milarakis-nomika-zhthmata&catid=81:kivernisi&Itemid=198

²² Ενίοτε, προβάλλεται ως κορυφαία τακτική του κομμουνιστικού κινήματος και μια σχετική απόφαση «σούπα» αντιθέσεων της 3^{ης} Κομμουνιστικής Διεθνούς για «εργατική-κοινοβουλευτική κυβέρνηση», η οποία πάρθηκε πίσω στο αμέσως επόμενο συνέδριο. Για μια κριτική, βλ. εδώ <http://bestimmung.blogspot.gr/2015/01/4.html>

²³ Το τί ακριβώς είναι ο σύγχρονος, μεταμοντέρνος εθνολαϊκισμός, πρέπει να αποτελεί αντικείμενο ανάπτυξης ενός άλλου κειμένου.

²⁴ Για μία κριτική σε άρθρα του klab με βάση αυτή τη λογική, <http://bestimmung.blogspot.gr/2016/03/k-lab.html>

παραγωγής μέσω παραγωγής και υψηλής τεχνολογικής διάχυσης σε άλλους παραγωγικούς κλάδους, και σε κλάδους του τριτογενούς τομέα τεχνολογιών αιχμής, με παράλληλη αναδιάρθρωση του ελληνικού κράτους («εξορθολογισμό του», τί θα σήμαινε ακριβώς αυτό;) και... καλύτερη σύνδεση του πανεπιστημίου με την αγορά εργασίας και την «καινοτομία». Θα πρέπει εδώ να τονίσουμε ότι αναλύσεις, και εντός της οργάνωσης, που αμφισβητούν την εμπέδωση του επιχειρηματικού πανεπιστημίου στην Ελλάδα (έστω και με χαμηλότερους βαθμούς ανάπτυξης από άλλες χώρες), εννοούν **αναγκαστικά**, σε ένα σχέδιο «παραγωγικής ανασυγκρότησης» του ελληνικού καπιταλισμού, την περαιτέρω επιχειρηματοποίηση του πανεπιστημίου και ευρύτερα της εκπαίδευσης, που στον ελληνικό, έστω «εξαρτημένο νεοαποικιακό σύστημα», έχει μείνει πίσω! Με άλλα λόγια, **δεν υπάρχει σοβαρή «παραγωγική ανασυγκρότηση με δραχμή και πατριωτική αριστερή κοινοβουλευτική κυβέρνηση» χωρίς βαθύτερη επιχειρηματική σύνδεση της εκπαίδευσης με το νέο παραγωγικό καπιταλιστικό μοντέλο που θα αναδυθεί.**

Το πρόβλημα με αυτό το σχέδιο δεν είναι η καταγραφή των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας, **πράγμα αναγκαίο να γίνει**, αλλά πως δεν πρόκειται απλώς για τον «απελευθερωτικό πυρήνα της γνώσης», αλλά για συγκεκριμένη πολιτική πρόταση, σε κατεύθυνση πολύ διαφορετική από ένα ερευνητικό πρόγραμμα αντικαπιταλιστικής κατεύθυνσης για τις σύγχρονες τεχνολογίες και τη ζωή που περιγράφηκε παραπάνω. Αυτό το σχέδιο δεν αποτελεί, βέβαια, προς το παρόν το πρώτο σχέδιο της αστικής τάξης, αλλά αποτελεί ακριβώς την αναγκαστική επιλογή ενός Plan B (κυρίως **ως προς την έξοδο από το ευρώ μόνο**, αντί για μία έξοδο από την E.E ala Brexit), σε περίπτωση που «δεν βγαίνει», ταξικά, κοινωνικά, πολιτικά, τεχνοκρατικά, η εκάστοτε αξιολόγηση. Και πώς θα γίνει αυτό, αν γίνει, αναγκαστικά μια τέτοια μετάβαση; Το Brexit δεν αποδεικνύει «*πώς θα ήταν η ζωή έξω από την E.E*». Αποδεικνύει ότι δεν υπάρχει ριζοσπαστική έξοδος δίχως αντικαπιταλιστική επανάσταση. Ο εθνολαϊκισμός όλων των αποχρώσεων φαίνεται πως αντιστέκεται στη παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου, στη πραγματικότητα όμως «αντιστέκεται» όπως αντιστέκεται η αντιδραστική μνήμη του παρελθόντος στο παρόν και το μέλλον. Το πολύ-πολύ, αντί για μια «εθνική ανεξαρτησία», να φέρει την υπαγωγή στην... υπερεθνική ολοκλήρωση των Bricks και της «Ασιατικής Επενδυτικής Τράπεζας», μετά από ένα μαπράζ διαπραγματεύσεων με την ευρωζώνη, την E.E, και πάνω από όλα, με την εγχώρια αστική τάξη... δηλαδή ανεξαρτήτως προθέσεων, εκεί οδηγεί αυτή η πολιτική γραμμή, στην καλύτερη της εκδοχή, αν όχι, επιπλέον, στη μεταφορά του «τσαβισμού» στην Ελλάδα με την εγγύηση του σημερινού ελληνικού... δημοκρατικού στρατού. Όπως γνωρίζει στην Ελλάδα, καλύτερα από τον καθένα, το *Δίκτυο Ελευθέρων Φαντάρων Σπάρτακος* και η *Επιτροπή Αλληλεγγύης Στρατευμένων* από πρώτο χέρι.

Η δολοφονία των εργατών στα ΕΛΠΕ από το κάτεργο του Λάτση και η επίσημη κάλυψή του με δημόσια ανακοίνωση τύπου «θα διερευνηθούν τα αίτια και οι υπαίτιοι» από τον αρμόδιο τότε υπουργό Λαφαζάνη και την «Αριστερή Πτέρυγα», ήταν ίσως το πιο χαρακτηριστικό σύμπτωμα και το όριο μιας «ευρωσκεπτικιστικής πατριωτικής πολιτικής» στο σήμερα. Τα ΕΛΠΕ, εκτός της καθοριστικής θέσης τους στο κύκλωμα του ιδιωτικού κεφαλαίου στην Ελλάδα, δίνουν 90 μέρες πετρελαιοκά αποθέματα στο ελληνικό κράτος, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Πρόκειται λοιπόν για ελληνικό κεφάλαιο καθοριστικό για την αναπαραγωγή του εθνικού συμπλέγματος ιδιωτικού-κρατικού στον ελληνικό καπιταλισμό, και με όρους άμυνας/ασφάλειας και έκτακτης ανάγκης. Η ουσία της «Αριστερής Πτέρυγας», νυν ΛΑΕ, σφραγίζεται από τέτοιες πολιτικές αποφάσεις. Όπως σφραγίζεται **και το είδος της μετωπικής πολιτικής στο οποίο μας καλούσαν εκλεγμένοι στα όργανα της ΝΚΑ** (μέχρι και ο τότε Γραμματέας Σπυριδίου!) σε δημόσιο κείμενό τους, εκείνο το καλοκαίρι, μην προσδιορίζοντας κάποιες «κόκκινες γραμμές» και καλώντας μας να κατέβουμε εκλογικά με τη ΛΑΕ, να «εκμεταλλευτούμε το ρήγμα του ΟΧΙ». Πρόκειται ίσως για την πιο χαρακτηριστική στιγμή του «αντιμνημονιακού», μηντιακού-ρητορικού εθνολαϊκισμού τόξου της οργάνωσής μας τα τελευταία χρόνια. Μαζί με το άκριτο αγκάλισμα των φιλοκυβερνητικών μετεκλογικών «πλατειών» υπέρ του ΣΥΡΙΖΑ και ενάντια στους ξένους δανειστές, και τις διαρκείς προτροπές (κάποτε και του ΝΑΡ) να κάνουμε πολιτική συνεργασία με τον Καζάκη.

Πρέπει να αποτιμήσουμε λοιπόν το αν η μετωπική μας πολιτική τα τελευταία χρόνια, από τη ΜΑΡΣ και το επίσημο φλερτ με ΕΠΑΜ και ΛΑΕ μέχρι το Block it και την εν ενεργεία συγκρότηση της ΔΙΕΞΟΔΟΥ, υπηρετούσε και υπηρετεί μια τέτοια κατεύθυνση-είναι προφανές πως αυτή η μετωπική πολιτική οδήγησε, μαζί με την κινηματική-ταξική οπισθοχώρηση, στο να μην έχει μείνει σχεδόν τίποτα σε επίπεδο πρωτοβουλιών και

δομών στο κίνημα, δεν βοήθησε δηλαδή στην μεσο-μακροπρόθεσμη οικοδόμηση των οργάνων εργατικής-λαϊκής-κοινωνικής πολιτικής που για εμάς υλοποιούν την αντικαπιταλιστική πλαίσιο αιτημάτων-στόχων. Με το ίδιο σκεπτικό, η λογική του συνολικού project των «Αναιρέσεων», από τις λέσχες και το περιοδικό μέχρι το κάμπινγκ και το Φεστιβάλ πρέπει να επαναπροσδιοριστεί και ανασχεδιαστεί, ώστε να διορθωθεί όσο γίνεται η αναντιστοιχία που τώρα υπάρχει ανάμεσα στα οικονομικά μέσα και τους κομμουνιστικούς μας σκοπούς.

3γ. Ανταγωνιστικό κίνημα και κοινωνικοπολιτικός συντονισμός

1. Μόνιμος αντιεργοδοτικός κοινωνικοπολιτικός συντονισμός

Αναγνωρίζοντας τις σωματειακές και τις μη σωματειακές μορφές του αντιεργοδοτικού αγώνα, η κομμουνιστική επαναθεμελίωση πρέπει να περιλαμβάνει ως οργανικό της κομμάτι τη συγκρότηση ενός **μόνιμου αντιεργοδοτικού κοινωνικοπολιτικού συντονισμού** που εξειδικεύει το *Αγωνιστικό Μέτωπο Ρήξης και Ανατροπής*, στη λογική ενός μόνιμου συντονιστικού συνελύσεων κάθε είδους αντιεργοδοτικών αγώνων, που περιλαμβάνει ως οργανικό κομμάτι του τα εργατικά σωματεία, τις εργατικές λέσχες, τις λαϊκές συνελεύσεις γειτονιάς, τα τοπικά σχήματα, πολιτικές συλλογικότητες, και ανένταχτους-ες αγωνιστές και αγωνίστριες.

Η τελευταία συνδιάσκεψη της ONE, με τη συστηματική χαρτογράφηση των χώρων δουλειάς στην Ελλάδα, την αποτίμηση των αγωνιστικών μας εμπειριών και το σχεδιασμό για τη συνέχιση της «εργατικής στροφής» της οργάνωσης με αρνητική αποτίμηση της αδιέξοδης μετωπικής κεντρικο-πολιτικής μας παρέμβασης σε διάφορες περιπτώσεις (όπως το Block it), δείχνει το δρόμο για να προχωρήσουμε περισσότερο. Διαπιστώνουμε όλο και περισσότερο ότι η οικοδόμηση νέων σωματείων στα εργασιακά κάτεργα είναι αναγκαία, αλλά όχι επαρκής συνθήκη σύγκρουσης με την εργοδοσία των σύγχρονων εργασιακών σχέσεων, δεδομένης και της δίχως επιστροφή παρακμής του παραδοσιακού συνδικαλισμού και της μη συμμετοχής σε αυτόν της συντριπτικής πλειοψηφίας (της τάξεως του 90%) των εργαζομένων. Επομένως, μπαίνει διαρκώς το ζήτημα της στερέωσης μιας νέας μορφής της σχέσης εργατικών αγώνων σωματειακού και μη σωματειακού τύπου. Η αναγκαιότητα ενός μόνιμου τέτοιου συντονισμού, πηγάζει από την ανάγκη να συντονίζονται και αγωνιστικά σωματεία, και πολιτικές ή πολιτικοσυνδικαλιστικές συλλογικότητες, και ανένταχοι αγωνιστές.

Ένας τέτοιος αντιεργοδοτικός συντονισμός **δεν είναι απλώς «οικονομισμός» δίχως (αντικαπιταλιστικό) πολιτικό περιεχόμενο**, ούτε είναι απλώς, σύμφωνα με μια άλλη κριτική, στοχοποίηση του κάθε «μεμονωμένου αφεντικού». Αφενός, **η γενική στοχοποίηση της εργοδοσίας** διαφέρει από τις απλές λίστες «οικονομικών αιτημάτων» για μικρές αυξήσεις των μισθών κ.α, που συχνά χρησιμοποιούνται εργαλειακά για τη συγκρότηση ενός παναριστερού μετώπου που θα συγκροτήσει, με τη σειρά του, μια ελευσόμενη αριστερή-προοδευτική-πατριωτική κυβέρνηση του. Ο **αντιεργοδοτικός χαρακτήρας αποκλείει λογικές «καπιταλιστικής παραγωγικής ανασυγκρότησης»** που πριμοδοτούν τις μικροεπιχειρήσεις **έναντι** των εργασιακών συμφερόντων (αντί για την ηγεμονία των μικρομεσαίων από τα συμφέροντα της εργατικής τάξης), διαμορφώνει

αντικαπιταλιστική πολιτική συνείδηση και ταυτόχρονα υπηρετεί τις υλικές ανάγκες των εργαζόμενων, προσπαθώντας να τις συνενώσει και να τις συντονίσει με μόνιμο και πολύμορφο τρόπο. Αφετέρου, **αντιεργοδοτικός αγώνας σημαίνει ήδη αγώνας για την αύξηση του εργατικού ελέγχου στην παραγωγή**, σημείο κρίσιμο για τη συνείδηση και πρακτική του υποκειμένου που **περιλαμβάνεται στο αντικαπιταλιστικό πολιτικό πλαίσιο στόχων**. Στο πλαίσιο του πολιτικού αυτού συντονισμού των σκόρπιων εργασιακών αντιστάσεων, διαμορφώνεται το πλέον πρόσφορο κοινωνικο-πολιτικό μετωπικό πλαίσιο για τη ζύμωση του αντικαπιταλιστικού πολιτικού μετώπου που έχει ως κεντρικές αιχμές τη διαγραφή των χρεών, την έξοδο με διάλυση της Ε.Ε και τον εργατικό-κοινωνικό έλεγχο.

Το παράδειγμα της Attack, που δεν θέτει ως προϋπόθεση το σύνολο του υπάρχοντος μεταβατικού πλαισίου αιτημάτων της ANΤΑΡΣΥΑ αλλά γειώνει την εναντίωση στην Ε.Ε στοχοποιώντας τα ΕΣΠΑ και ταυτόχρονα εκκινεί από τις ανάγκες των ίδιων των εργαζόμενων για καλύτερες συνθήκες εργασίας, λιγότερες ώρες δουλειάς και καλύτερους μισθούς, ενάντια στην εργοδοτική αυθαιρεσία, αποτελεί παράδειγμα υβριδικής μορφής, που έχει λειτουργήσει και ως ηλεκτρονικό παρατηρητήριο ενάντια στην εργοδοτική τρομοκρατία και ως καταλυτικός δεσμός της σύνδεσης με πρωτοβάθμια σωματεία αλλά και ανένταχτες ή οργανωμένες πολιτικές δυνάμεις της νεολαίας. Και άλλα παραδείγματα, όπως ο συντονισμός για την Κυριακάτικη Αργία, οι κινητοποιήσεις σε Revolt, Migato, Γκαζοχώρι, Teleperformance, Νέα Ιωνία (σε συνεργασία και με την Εργατική Λέσχη Νέας Ιωνίας), ο συντονισμός για την Κυριακάτικη Αργία, συντονισμός για την *Ανεργία και την Επισφάλεια* που επιδιώκουμε να αποκτήσει πανελλαδικά χαρακτηριστικά, και άλλοι αντιεργοδοτικοί αγώνες που γίνονται εκτός της Αριστεράς, δείχνουν το δρόμο, αρκεί να γίνουν ο πολιτικός κανόνας των πρωτοβουλιών μας και όχι η εξαίρεσή του. Πολύ περισσότερο, χρειαζόμαστε μια συνολική και σταθερή απάντηση και απεπιθέση απέναντι στην εργοδοτική τρομοκρατία, που πρέπει να έχουμε στόχο να χιτιστεί από τις επιμέρους πρωτοβουλίες μας, και η οποία θα αντιστοιχεί με τις σύγχρονες οργανωτικές μορφές και τα πολιτικά περιεχόμενα που υποδεικνύει η ίδια η δυναμική των πιο σημαντικών αγώνων των τελευταίων χρόνων.

2. Πολυεθνικός, αντιπολεμικός και αντιφασιστικός συντονισμός

Θα πρέπει να επιδιώξουμε τη μετατροπή του συντονισμού για το προσφυγικό-μεταναστευτικό σε συντονισμό **με ρητά και καταφατικά διεθνιστικό-πολυεθνικό και αντιπολεμικό χαρακτήρα** ενσωματώνοντας οργανικά τις αναλύσεις της *Αντιπολεμικής Διεθνιστικής Κίνησης* με ξεκάθαρό ότι *δεν πολεμάμε-δεν καταστέλλουμε* δουλεύοντας για τους χώρους εγκλεισμού, και την πολιτική παρέμβαση μέσα στο στρατό του *Δικτύου Σπάρτακος* και της *Επιτροπής Αλληλεγγύης Στρατευμένων* απέναντι στη πολεμική προετοιμασία του ελληνικού στρατού για την καταστολή του εσωτερικού εχθρού και την υπερεκμετάλλευση της εργατικής τάξης από το κεφάλαιο. Ενώ,

επιπλέον, **θα επιχειρήσει να οικοδομήσει μετωπικά κοινούς τόπους συνάντησης, κέντρα-κοινοτήτες αγώνα ελλήνων και μεταναστών** που θα προσεγγίζουν το αντικαπιταλιστικό περιεχόμενο στρατηγικά ανεξάρτητα από το κράτος και τις επιχειρήσεις φιλανθρωπίας των ΜΚΟ, αγκαλιάζοντας τις αριστερές, αναρχικές κ.α **αντιφασιστικές πρωτοβουλίες**, όχι από μια σκοπιά «αυθεντικού ελληνισμού» απέναντι στο φασισμό, αλλά από τη σκοπιά μιας πάλης η οποία, **χτυπώντας το φασισμό ως ακραία έκφραση του εθνικού τόξου σε συνθήκες καπιταλιστικής κρίσης**, οικοδομεί πραγματικούς όρους επικοινωνίας των εκμεταλλευόμενων ανεξαρτήτων των εθνοτικών τους αναφορών και χωρίς το φόβο των φασιστών δολοφόνων.

Είναι γνωστό ότι γραμμή μας για τους μετανάστες πριν από λίγα χρόνια ουσιαστικά δεν υπήρχε, και αυτό άλλαξε προς το καλύτερο και μέσα σε δύσκολες συνθήκες. Σε έναν καπιταλισμό με επίπεδο ανάπτυξης και συγχώνευσης *καπιταλισμού-κράτους-έθνους* σαν της Ελλάδας, και σε μια περιοχή του κόσμου σαν την νοτιοανατολική Μεσόγειο, λογικές «εθνικής ανεξαρτησίας», πέρα από το ότι προάγουν μια μετάθεση του εχθρού στο εξωτερικό παρά τις ανεπτυγμένες κεφαλαιοκρατικές-ταξικές σχέσεις παραγωγής (με μειοψηφικό το αγροτικό υποκείμενο και υπερπλειοψηφική τη μισθωτή εξαρτημένη εργασία), προάγοντας αντανάκλαστικά τη λογική της εθνικής (κυβερνητικής τελικά) ενότητας, οδηγούν τη «μέση συνείδηση» που δεν έχει ικανά πολιτικά εργαλεία αλλά είναι φορέας της κυρίαρχης ιδεολογίας, και σε εθνορατσιστικές κοινωνικές αντιλήψεις. Η ανοχή μας σε τίτλους του ΠΡΙΝ όπως «*οι Εβραίοι δολοφονούν*», «*οι Αλβανοί προκαλούν*» και σε ξεκάθαρα αντισημίτικα σχόλια συντακτών του στο facebook που κατεβαίνουν ύστερα από καταγγελίες, η προσπάθειά μας διαχρονικά για ανώτερη πολιτική σχέση με το ΕΠΑΜ και πρωην κκεδογενή κομμάτια με θέσεις συνομοσιολογικές γύρω από το προσφυγικό ζήτημα, η φοβία μας τα προηγούμενα χρόνια να υιοθετήσουμε το σύνθημα «*σύννορα ανοιχτά, για τους μετανάστες*», αντανάκλουν απλώς την ευρύτερη αδυναμία μας, σε επίπεδο ανάλυσης και σε επίπεδο πρακτικής επαφής με τους μετανάστες, να χαράξουμε μια αποτελεσματική γραμμή. Ο κοινωνικός πόλεμος κατά των μεταναστών και των άλλων ασύμμετρων-υβριδικών απεργών (στο τρίπτυχο *απεργός-μετανάστης-εγκληματίας*), πρέπει να απαντηθεί.

Η συνδυασμένη πολιτική αστικού *ανθρωπισμού-ζωοφιλίας-ρατσισμού* όλων των καπιταλιστικών κρατών αλλά και τα ρεύματα αυτά εντός του ελληνικού λαού, έχουν οδηγήσει σε υποτίμηση του μοριακού φασισμού και σε μια συχνή αποθέωση των «αντιρατσιστικών αντανάκλαστικών» του ντόπιου πληθυσμού. Τα πράγματα είναι πιο σύνθετα. Δύο άκρα μοιάζουν να υπάρχουν στο φάσμα της εθνο-κρατικής αντιμετώπισης των μεταναστευτικών ροών: *συμπερίληψη, διωγμός*. Η *συμπερίληψη* υπάγεται στη λογική του εδάφους και του έθνους-κράτους, καθώς και στους δημογραφικούς και εργασιακούς υπολογισμούς εκμετάλλευσης του κεφαλαίου, δρομολογώντας διαδικασίες ένταξης των μεταναστών στον εθνικο-παραγωγικό κορμό της κάθε χώρας. Ο *διωγμός*, η εκτόπιση του πλεονάζοντος πληθυσμού, δρομολογεί τις δολοφονικές διαδικασίες «επαναπροώθησης». Ανάμεσα στις δύο αυτές τακτικές, υπάρχει και μία τρίτη, που εμφανίζεται ως «*συμπεριληπτικός αποκλεισμός*»: η επιλογή των στρατοπέδων συγκέντρωσης, στο όνομα της «έκτακτης ανάγκης», εγκαθιδρύοντας χώρους εξαίρεσης στο εσωτερικό της εθνοκρατικής επικράτειας, μέσα στους οποίους νομιμοποιείται η παρέκκλιση από τους νόμους που ισχύουν για τους ...ανθρωπινότερους των μεταναστών πολίτες.

Η ελεγχόμενη συμπερίληψη των μεταναστών στον εθνικό-παραγωγικό κορμό, φαίνεται πως έχει για τα καπιταλιστικά κράτη πολλαπλά οφέλη. Σε πρόσφατη έκθεσή του, ο ΟΟΣΑ²⁵ επικαιροποιεί προηγούμενες μελέτες για τη συμβολή των μεταναστών στην καπιταλιστική μεγέθυνση. Θα μπορούσαμε να χωρίσουμε αυτή τη συμβολή σε δύο κύριες κατηγορίες, τη συμβολή των μεταναστών ως εργατικό δυναμικό και τη συμβολή τους ως δημογραφικό δυναμικό, με τις δύο αυτές παραμέτρους να συνδέονται στενά μεταξύ τους. Όσον αφορά την αγορά εργασίας, σημειώνεται ότι τα τελευταία δέκα χρόνια, οι μετανάστες αντιπροσωπεύουν το 47% της αύξησης της ποσότητας εργασιακής δύναμης στις ΗΠΑ, και το 70% στην Ευρώπη. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, οι μετανάστες αντιπροσωπεύουν περίπου το 24% στην Ε.Ε και το 28% στις ΗΠΑ των νέων εισόδων εργαζομένων στους τομείς απασχόλησης που συρρικνώνονται περισσότερο και που θεωρούνται από τους ημεδαπούς μη ελκυστικές θέσεις εργασίας ή θέσεις με μηδενικές προοπτικές καριέρας. Οι τομείς αυτοί, σύμφωνα με την έκθεση, αφορούν χειρωνακτικές εργασίες, εργασίες χειρισμού μηχανημάτων, εργασίες στην παραγωγή-μεταποίηση, την εγκατάσταση, τη συντήρηση και την επισκευή (όπ.π). Εκτός από τις δουλειές

²⁵ OECD, *Is migration good for economy?*, Migration Policy Debates, 2014.

χαμηλής ειδίκευσης, οι μετανάστες συμβάλλουν και στη προσφορά «ανθρώπινου κεφαλαίου» υψηλής ειδίκευσης και γνώσης, ανάλογα με το μορφωτικό τους επίπεδο και τη χώρα προέλευσης. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, οι νέοι μετανάστες αντιπροσωπεύουν το 22% των εισόδων στους ραγδαία αναπτυσσόμενους τομείς απασχόλησης στις Η.Π.Α και το 15% στην Ευρώπη. Αυτοί οι τομείς περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο υπηρεσίες Υγείας, Επιστήμης, Τεχνολογίας, Μηχανικής και Μαθηματικών. Όσον αφορά τη συμβολή των μεταναστών ως δημογραφικό δυναμικό, οι μεταναστευτικές ροές αποτελούν αντισταθμιστικό παράγοντα στη δημογραφική γήρανση που παρατηρείται σε όλο το δυτικό κόσμο, αλλάζοντας την ηλικιακή πυραμίδα, βελτιώνοντας την αναλογία εργαζομένων-συνταξιούχων και άρα τα δημοσιονομικά δεδομένα του κράτους, και ρίχνοντας τον μέσο όρο ηλικίας της εργασιακής δύναμης, γεγονός που προσφέρει, εκτός από περισσότερα χρόνια απόσπασης υπεραξίας, μεγαλύτερες προοπτικές εκμάθησης, προσαρμογής και ευελιξίας των εργαζομένων στις διαρκώς εναλλασσόμενες συνθήκες της οικονομίας.

Στην Ελλάδα των τελευταίων δύο δεκαετιών, η συμβολή των μεταναστών εντοπίζεται κυρίως στα επαγγέλματα χαμηλής ειδίκευσης, δηλαδή στα επαγγέλματα εκείνα που αναφέρονται στην «παραδοσιακή εργατική τάξη», όπως δείχνουν μελέτες γύρω από την ταξική σύνθεση²⁶. Μολονότι οι υπολογισμοί είναι ιδιαίτερα δύσκολοι, καθώς οι περισσότεροι μετανάστες γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης σε καθεστώς ημιπαρανομίας, υπολογίζεται ότι την περίοδο 2000-2005, όταν έγινε η μεγάλη στροφή στην εκμετάλλευση της εργασιακής δύναμης των μεταναστών στην Ελλάδα, στα (ειδικευμένα) επαγγέλματα του χτίστη, του μπετατζή και του σοβατζή το ποσοστό διείσδυσης των μεταναστών ήταν 31-35% και στα ανειδίκευτα επαγγέλματα της οικιακής βοηθού, του ανειδίκευτου αγρεργάτη και του ανειδίκευτου εργάτη παρουσιάζεται ποσοστό διείσδυσης 44-67%. Σύμφωνα με τα ίδια ευρήματα, η αύξηση της απασχόλησης στην Ελλάδα κατά 6,9% την περίοδο 2000-2005 οφείλεται το ελάχιστο κατά το ήμισυ στην τοποθέτηση μεταναστευτικού εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας.

Οι μετανάστες και οι μετανάστριες, όμως, δεν έχουν αξία **μόνο** από τη σκοπιά του εργασιακού υποκειμένου, όπως συχνά λέμε. Έχουν και στρατηγική σημασία για τη σκοπιά του κομμουνισμού. Και αυτό γιατί αποτελούν έμπρακτη κριτική στα έθνη-κράτη, την ιδιότητα του «πολίτη» και τα «ανθρώπινα δικαιώματα»-ως το πιο εξωτερικό κομμάτι μιας εθνικά και πολιτισμικά συγκροτημένης κοινωνίας, μας δίνουν τη προοπτική του Αλλού, ενός άλλου κόσμου κριτική προς όλους τους σημερινούς διαχωρισμούς των εκμεταλλεζόμενων. Στη πραγματικότητα, τα «ανθρώπινα δικαιώματα» δεν υπάρχουν παρά μόνο ως δικαιώματα του πολίτη ενός έθνους-κράτους. Εφαρμόζονται πάνω στις μεταναστευτικές ροές, που δεν εμπίπτουν αποτελεσματικά στη δικαιοδοσία κανενός έθνους-κράτους, μόνο απ-εφαρμοζόμενα, ασκούνται μόνο εξαιρώντας τους μετανάστες από την ανθρώπινη κατάσταση των πολιτών-αυτό είναι και το βαθύτερο νόημα του αστικού «ανθρωπισμού» ή της «φιλανθρωπίας» που, στη πραγματικότητα, δύσκολα διακρίνεται από τη συμπονετική ζωοφιλία.

Αν ο κομμουνισμός δεν είναι ένα αφηρημένο ιδεώδες, αλλά « η πραγματική κίνηση που καταργεί την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων», τα μεταναστευτικά ρεύματα είναι μια στιγμή του καπιταλιστικού πολέμου της υποταγής, αλλά και του χειραφετητικού κομμουνισμού όπως παραμένει ιστορικά ενεργός, παρά την ήττα των αντικαπιταλιστικών ιδεών, στο σήμερα. Βεβηλώνουν την «εθνική ανεξαρτησία» αφού είναι όχι μόνο ηθικά, αλλά και πραγματιστικά αδύνατη η αντιμετώπιση του «μεταναστευτικού προβλήματος» από κάθε έθνος ανεξάρτητα από κάθε άλλο. Βεβηλώνουν το status του πολίτη και των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και ασκούν έμπρακτη κριτική στην υπάρχουσα κατάσταση πραγμάτων. Μπασταρδεύουν τις φυλές, τα ήθη και τις πρακτικές, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις του αληθινά οικουμενικού. Μας κάνουν ικανούς να διανοηθούμε τα αληθινά οικουμενικά.

Σε αντίθεση με ένα συνήθη αριστερό «διεθνισμό», δεν πρέπει να δούμε απλώς πως «οι (εθνοτικά συγκροτημένοι) λαοί των χωρών δεν έχουν τίποτα να χωρίσουν σε έναν κοινό αγώνα ενάντια στις αστικές τάξεις τους», αλλά το πώς, στο εσωτερικό κάθε λαού σε κάθε χώρα θα αναπτυχθεί ο πολυεθνικός χαρακτήρας και συγκρότηση, από τη στιγμή που η «διεθνοποίηση» στην εποχή μας, και τις επόμενες δεκαετίες, θα συμβαίνει στρατηγικά στο

²⁶ Γεωργία Πετράκη, *Μια στατιστική εικόνα της εξέλιξης της εργατικής τάξης στην Ελλάδα*, 2012.

εσωτερικό μητροπόλεων και των χωρών. Γεγονός που αυξάνει την ιστορική δυνατότητα του περάσματος **από έναν αφηρημένο διεθνισμό από απόσταση**, σε έναν συγκεκριμένο **διεθνισμό-πολυεθνισμό στον ίδιο τόπο**. Θέλουμε και πρέπει να προωθούμε έναν πολυεθνικό λαό, μια πολυεθνική κυριαρχία των εκμεταλλευόμενων, μια πολυεθνική παιδεία των παιδιών τους στα σχολεία, μια δημιουργική ανάμειξη των πολιτισμών με αλληλοαναγνώριση και αλληλοσεβασμό, με μεταβατικά αιτήματα ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις ντόπιων-μεταναστών και πολυεθνικοποίηση της ίδιας της θεσμικής υπηκοότητας και ιδιότητας του πολίτη, ώστε να αντιστοιχεί στις υλικές συνθήκες ύπαρξης της τάξης και των καταπιεσμένων συνολικά.

3. Κοινοβιακή μορφή ζωής και κοινωνικά δίκτυα απόλαυσης

Η κλινική La Borde στη Γαλλία: μια απόπειρα αποιδρυματοποίησης και ανθρώπινης απελευθέρωσης

Τέλος, πρέπει να επιχειρήσουμε να προάγουμε **μια πιο κοινοβιακή και συντροφική μορφή ζωής στους κόλπους της νεολαίας**, όχι με τη λογική των ξεκομμένων νησίδων, αλλά με τη λογική των έμπρακτων παραδειγμάτων ότι εννοούμε αυτά που λέμε-όπως πρέπει να το επιδιώκουμε με τις εργατικές λέσχες και τη λέσχη των αναιρέσεων, αλλά σε ένα πολύ ανώτερο πολιτισμικό επίπεδο, που προϋποθέτει ότι θα αποσαφηνίσουμε επιτέλους την ιστορική μας ταυτότητα, την ταυτότητα της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης, ώστε αυτά τα εγχειρήματα να πετύχουν. Μια κοινοβιακή ζωή και ένας αστερισμός δικτύων διαμοιρασμένης και προσβάσιμης απόλαυσης, καλλιτεχνικών, επιστημονικών, τεχνολογικών, ψηφιακών, αθλητικών κ.α με σεβασμό στην απόλαυση του άλλου, δημιουργικότητα, διαφορετικές ταυτότητες και σεξουαλικότητες. Οι σύγχρονες διεκδικήσεις για ελεύθερο και ανοιχτό λογισμικό, ελεύθερη διακίνηση της γνώσης, η τάση δημιουργίας συλλογικοτήτων και δραστηριοτήτων αποεμπορευματοποιημένης και αντιεπιχειρηματικής λογικής, το φτιάξιμο και το ξαναφτιάξιμο μουσικών συγκροτημάτων και ομάδων καλλιτεχνικής, πολιτικής, επιστημονικής και φιλοσοφικής αναζήτησης, όλα αυτά ιστορικά αναπτύσσονταν πάντα πριν την επανάσταση και πάντα έπαιζαν καθοριστικό ρόλο στη συγκρότηση του υποκειμένου, αφού όταν το υποκείμενο εμμένει σε αυτές τις επιθυμίες του μπορεί να αναπτύξει ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά ενάντια στο σύστημα της μισθωτής δουλείας και το κράτος που του στερούν τους ιδιαίτερους τρόπους που υπάρχει και απολαμβάνει ως υποκείμενο.

Δεν αρκεί το σχήμα *πρωτεύουσα-δευτερεύουσα* αντίθεση για να περιγράψουμε τη σχέση όλων αυτών των μορφών ζωής με τον αντικαπιταλιστικό αγώνα. Τα κοινοβιακά δίκτυα απόλαυσης έχουν στρατηγικό, πανανθρώπινο χαρακτήρα, ταξικό αλλά και πέρα από τις τάξεις, εικονίζοντας τις αρχές της κοινωνίας που θέλουμε να φτιάξουμε και το πώς αντιλαμβανόμαστε στο σήμερα την υπέροχη φράση του Marx, *«τίποτε το ανθρώπινο δεν μου είναι ξένο»*. Ακριβώς όπως οι μετανάστες και οι μετανάστριες μας δίνουν μια κριτική σκοπιά προς το υπάρχον καπιταλιστικό πλαίσιο και μας επιτρέπουν να συλλάβουμε έναν άλλο κόσμο, έτσι και όλες οι ετεροκανονικές υπάρξεις, συμπεριφορές και σεξουαλικότητες, από τους φυλακισμένους στα ψυχιατρικά ιδρύματα μέχρι το lgbtqi κίνημα, μας δίνουν τη προοπτική μιας **κοινωνικά αναγκαίας κοινής ζωής**. Η εμπειρία του εγκλεισμού, σε φυλακές και ψυχιατρεία, με την ταξικότητα που τη διακρίνει (άλλη αντιμετώπιση ανάλογα

με τη ταξική θέση), αποτελεί το καλύτερο παράδειγμα το μέχρι που μπορεί να φτάσει η βαρβαρότητα του καπιταλισμού: στο στρατόπεδο συγκέντρωσης «νέου τύπου».

Κάνοντας μια πιο ειδική μνεία στη σχέση της σεξουαλικότητας με την πολιτική εξουσία, σύμφωνα με τους ανθρωπολόγους Μάρντοκ και Γκοντελιέ, η θεοπατριαρχία βρίσκεται σε πολύ ισχυρή θετική στατιστική συσχέτιση με τη γέννηση των Κρατών. Η θεοπατριαρχική στιγμή του Κράτους έχει αναλυθεί από τους Μάρξ-Ένγκελς με την έννοια του «ασιατικού τρόπου παραγωγής». Μπορεί η κίνηση του κεφαλαίου να είναι διακριτή από του κράτους (που προϋπάρχει) και να γεννά μορφές συνείδησης κριτικές προς τη θεοπατριαρχία, αλλά η πατριαρχική δομή της οικογένειας αποτελεί πυλώνα της ταξικής κρατικής κοινωνίας, και της καπιταλιστικής ειδικότερα, όπως κατέδειξε ο Ένγκελς στην *Καταγωγή της Οικογένειας, της Ατομικής Ιδιοκτησίας και του Κράτους* («ο πρώτος καταμερισμός εργασίας είναι ο έμφυλος»). Σύγχρονες φεμινιστικές και άλλες αναλύσεις, έχουν να προσφέρουν πολλά στο πώς η διάχυτη εναντίωση απέναντι στη πατριαρχία, μια ιδιόμορφη πραγματική σχέση εκμετάλλευσης, μπορεί να ενισχύσει και να εμπλουτίσει το αντικαπιταλιστικό πρόταγμα. Χωρίς μια τέτοια κοινοβιακή πολιτική, η θεωρία μένει αφηρημένη και γυμνή, πραγματικό άθροισμα bullets, χωρίς τη συμβολή των ίδιων των υποκειμένων. Χωρίς μια τέτοια κοινοβιακή πολιτική, ο κυνισμός για όσους και όσες πεθαίνουν καθημερινά στον κοινωνικό πόλεμο του κράτους και του κεφαλαίου, δεν απέχει πολύ, και μας αφορά όλες και όλους.

Η λογική της τριπλέτας

Ο αποτελεσματικός κοινωνικο-πολιτικός συντονισμός στο κίνημα ετερογενών και πολυεπίπεδων δυνάμεων αντικαπιταλιστικής αναζήτησης, είναι το πιο αξιόπιστο κριτήριο που αποδεικνύει **τόσο** το ποιές δυνάμεις συναποτελούν το αντικαπιταλιστικό πολιτικό μέτωπο, **όσο** και τη πρόοδο, ή τον εκφυλισμό, της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης. και εκείνος που θα τροφοδοτήσει με ζωή και κοινωνική δυναμική το ερευνητικό πρόγραμμα της νΚΑ και του ΝΑΡ για την κομμουνιστική επαναθεμελίωση. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, παρότι έφυγαν η ΑΡΑΝ και η ΑΡΑΣ, δεν δείχνει σοβαρά σημάδια ζωτικής λειτουργίας, ακριβώς γιατί εξ αρχής η συγκρότησή της ήταν μεθοδολογικά πολύ διαφορετική. Εξέφραζε, όταν συγκροτήθηκε, ένα κοινωνικό ρεύμα, αλλά η μεθοδολογία συγκρότησής της δεν ήταν, πρωταρχικά, η συσπείρωση κοινωνικών δυνάμεων με κομβικά σημεία τους εργασιακούς και κοινωνικούς αγώνες πολυεθνικής και αντιπολεμικής κατεύθυνσης μέσα σε κοινωνικά δίκτυα σύγχρονου και πολύμορφου ριζοσπαστισμού στο επίπεδο του τρόπου ζωής, ώστε να αναδειχθούν στη πράξη οι ευρύτερες και ανώτερες πολιτικές συμφωνίες. Αντί η ΑΝΤΑΡΣΥΑ να συγκροτηθεί ως ώριμο πολιτικό τέκνο μιας κοινής κοινωνικοπολιτικής πρακτικής (στα παραπάνω 3 κοινωνικοπολιτικά μέτωπα που αναφέρθηκαν), προέκυψε με βάση τη συμφωνία επί του μεταβατικού πολιτικού πλαισίου αιτημάτων, χωρίς ενοποίηση σε καθοριστικά σημεία *αντιεργοδοτικής-εργατικής* και *πολυεθνικής-διεθνιστικής* κατεύθυνσης. Με αποτέλεσμα η ΑΝΤΑΡΣΥΑ διαρκώς να διαιρείται στα δύο ή τα τρία, μέχρι ακόμη και σήμερα, με βασικές διαχωριστικές το *εργασιακό* και το *εθνικό* ζήτημα.

Και αν κάπως έτσι πρέπει να βλέπουμε τη λογική *κοινωνικοπολιτικού συντονισμού-αντικαπιταλιστικού πολιτικού μετώπου* (με όλη την αλληλεπίδραση που αυτή σηματοδοτεί), θα πρέπει να βλέπουμε το ρόλο της οργάνωσης της κομμουνιστικής επαναθεμελίωσης ως πρωτοπόρο και στο μέτωπο και στο κίνημα, με την κομμουνιστική επαναθεμελίωση να αναπτύσσεται ανισόμετρα αλλά πολυεπίπεδα (και άρα όχι σε ένα σχήμα «ομόκεντρων κύκλων»).

4. Νεολαία Κομμουνιστική Απελευθέρωση... And Justice for All

«Η κοινωνική επανάσταση του 19ου αιώνα δεν μπορεί να αντλήσει την ποιήσή της από το παρελθόν, αλλά μόνον από το μέλλον. Δεν μπορεί ν' αρχίσει με τον ίδιο τον εαυτό της προτού σβήσει όλες τις προλήψεις σχετικά με το παρελθόν. Οι προηγούμενες επαναστάσεις είχαν ανάγκη από κοσμοϊστορικές αναμνήσεις για να κρύψουν από τον εαυτό τους το περιεχόμενό τους. Για να φτάσει στο δικό της περιεχόμενο η επανάσταση του 19ου αιώνα, πρέπει ν' αφήσει τους πεθαμένους να θάψουν τους νεκρούς τους. Εκεί η φράση ξεπερνούσε το περιεχόμενο, εδώ το περιεχόμενο ξεπερνάει τη φράση»

Κάρλ Μάρξ, 18^η Μπρυμαίρ

Η τριπλέτα «οργάνωση-μέτωπο-κίνημα» που εισήγαγε από το πρώτο συνέδριο το NAP, ως τριπλέτα του επαναστατικού Υποκειμένου, **ήδη απέκλινε κατά πολύ** από την παραδοσιακή αντίληψη του πολιτικού υποκειμένου που ενσάρκωνε το κλασικό μαρξιστικό-λενινιστικό Κόμμα. Η τριπλέτα πρέπει συγκροτεί μια **επαναστατική νομαδική πολεμική μηχανή**²⁷, στον δικό μας πολύμορφο, υβριδικό πόλεμο σε οικονομικό, πολιτικό, σωματικό, ψυχολογικό, πολιτισμικό-αισθητικό, επιστημονικό επίπεδο, αλλά και στο θεμελιακό, ολικό επίπεδο του ανταγωνισμού της δικής μας μορφής ζωής με την αντίπαλη κεφαλαιοκρατική μορφή ζωής. Πρωταρχικός μας στόχος, για το σκοπό αυτό, δεν είναι να ενώσουμε την *Αριστερά-σκέτο* και με Α κεφαλαίο, που άλλωστε έχει συγκεκριμένη, κοινοβουλευτική καταγωγή και θα παρακαμάζει όσο παρακαμάζει το αστικό κοινοβούλιο στον ολοκληρωτικό καπιταλισμό, αλλά **να ενώσουμε τις αντικαπιταλιστικές, συνειδητές και ημισυνειδητές δυνάμεις**. Για το λόγο αυτό, πιστεύω ότι θα έπρεπε να μετονομαστούμε, ή να θεωρήσουμε τους εαυτούς μας έστω, ως **Νέο Αντικαπιταλιστικό Ρεύμα** για την κομμουνιστική επαναθεμελίωση. Σημασία όμως δεν έχει το όνομα, που απευθύνεται σε μια νέα ερμηνεία του ίδιου του NAP.

²⁷ Βλ. τη *Νομαδολογία* των αντικαπιταλιστών Deleuze-Guattari http://bestimmung.blogspot.gr/2013/05/blog-post_7782.html. Όπως σημειώνει ο Guattari στη Μοριακή Επανάσταση: «**Η τομή του Μάη του '68 στη Γαλλία, αφομοιώθηκε μέσα σε λίγες βδομάδες. Θα μπορούσαμε μάλιστα να πούμε, μέσα σε δύο βδομάδες. Παρ'όλα αυτά είχε βαθύτατες συνέπειες, που συνεχίζουν να γίνονται αντιληπτές σε διάφορα επίπεδα. Παρ'όλο που τα αποτελέσματά της δεν εκδηλώνονται πια στην κλίμακα ολόκληρης της χώρας, συνεχίζονται με τη μορφή διείσδυσης σε κάθε είδους χώρους. Γεννήθηκε μια νέα αντίληψη, ένας νέος τρόπος προσέγγισης των προβλημάτων του κινήματος. Πριν το '68 θα ήταν αδιανόητο να θεωρούμε π.χ ότι επεμβάσεις υπέρ ποινικών κρατούμενων θα μπορούσαν να έχουν ένα οποιοδήποτε πολιτικό νόημα. Θα ήταν αδιανόητο να φανταστούμε ότι ομοφυλόφιλοι θα μπορούσαν να διαδηλώνουν στο δρόμο και να υπερασπίζονται την ιδιαίτερη θέση τους απέναντι στην επιθυμία. Τα κινήματα της γυναικείας χειραφέτησης, ο αγώνας ενάντια στην ψυχιατρική καταστολή κ.λ.π άλλαξαν τελείως νόημα και μεθόδους. Τα προβλήματα λοιπόν τίθενται διαφορετικά, αλλά χωρίς την ύπαρξη πραγματικής ρήξης. Αυτό σίγουρα οφείλεται στην έλλειψη μιας μεγάλης επαναστατικής πολεμικής μηχανής»**

Την πιο αποφασιστική σημασία τα επόμενα χρόνια για το σύνολο της οργάνωσης, έχει ο ρόλος που θα παίζει η νΚΑ τα επόμενα χρόνια, όπως παραδέχονται όλες οι πλευρές εντός της οργάνωσης.

Η νΚΑ, ως νεολαία, είναι ο πιο ευαίσθητος δείκτης των σύγχρονων αλλαγών, με το πέρασμα στο νέο στάδιο του ολοκληρωτικού καπιταλισμού των νέων σχέσεων εργασίας και κατανάλωσης και των νέων δεσμών ανάμεσα στο πολιτικό και το ψυχικό. Αποτυπώνει ανάγλυφα και δυναμικά όλες τις αντιφάσεις της προσπάθειας για την κομμουνιστική επαναθεμελίωση στον 21^ο αιώνα. Η νΚΑ αντανακλά στην πιο καθαρή μορφή τις νέες σχέσεις παραγωγής και κατανάλωσης, τη κριτική του υπαρκτού καπιταλισμού και του αν-ύπαρκτου σοσιαλισμού που γνωρίσαμε, την οξυμένη αντίφαση ανάμεσα στην παραδοσιακή πολιτική εκπροσώπηση και το σύγχρονο επαναστατικό υποκείμενο. Η νέα γενιά αντανακλά, ως η γενιά του ολοκληρωτικού καπιταλισμού, όλη την απογοήτευση, την ήττα, τη προοπτική, για τα επόμενα 50 χρόνια, που σύμφωνα με πρόσφατες εκθέσεις του ΔΝΤ και του ΟΟΣΑ, θα είναι δεκαετίες κρίσης-άρα και, δυνάμει, επαναστατικής δυνατότητας.

Η νΚΑ πρέπει να γνωρίζει ότι η αυθεντική πιστότητα σε ένα παραδοσιακό κίνημα δεν είναι η μιμητική προσκόλληση στην επιφάνεια των ορατών εμβλημάτων, συμβόλων, ηρώων του.

Είναι η προδοσία των φετιχοποιημένων συμβόλων του και η επανάληψη της επαναστατικής επιθυμίας του σε νέες συνθήκες.

Πρέπει να μας απασχολήσει συλλογικά και καθολικά το ερώτημα, πως θα ξαναγεννηθεί μια κοινωνική δυναμική τέτοια σαν των πρώιμων σοσιαλιστικών επαναστάσεων, του ΕΑΜ ή του Πολυτεχνείου. Χωρίς όμως να εξακολουθήσουμε να τρώμε από τα μουσειακά αποφάγια του παρελθόντος.

Ξαναμιλώντας με μόνιμο και στρατηγικό τρόπο για την «Εθνική Ανεξαρτησία» και την «Αριστερά», τα κοινωνικά κεκτημένα που χάσαμε, θα ξαναγεννηθούν όλα αυτά, ή μήπως θα γεννηθεί κάτι καλύτερο και ισχυρότερο, απέναντι σε έναν καπιταλισμό που ακριβώς αυτά τα προτάγματα ο ίδιος τα γέννησε, και ο ίδιος, τα νίκησε και τα νικά καθημερινά; Νομίζω πως όχι.

Αντί να ηγεμονεύσουμε το όνομα του «Εθνους» πριν μας το πάρει ο «νεοσυντηρητικός» ακροδεξιός ευρωσκεπτικισμός ή «αντιμπεριλιστικός ισλαμικός φονταμενταλισμός», μήπως να προσπαθήσουμε να ηγεμονεύσουμε πάνω στη δημιουργικότητα, την καινοτομία, την έρευνα, την τεχνολογία, τη πραγματική πολυεθνική συναδέλφωση της ανθρωπότητας και τη πραγμάτωση μιας αληθινής ζωής απολαύσεων, κοινωνικά ανεξάρτητης από κεφάλαιο-κράτος και ελεύθερης; Να προσπαθήσουμε δηλαδή να ηγεμονεύσουμε πάνω σε όλα αυτά τα προτάγματα που έχουν πάρει ο «νεοφιλελευθερισμός» και η «νέα σοσιαλδημοκρατία»; Αντί να ηγεμονεύσουμε στη πραγματική «Αριστερά» πριν μας χαλάσει το όνομα η ρεφορμιστική Αριστερά (και ο ΣΥΡΙΖΑ) δεξιοί, μήπως να προσπαθήσουμε να ηγεμονεύσουμε στη διάχυτη αντισυστημικότητα και αντικαπιταλιστικά αισθήματα, που είναι ακόμα αμορφοποίητα, ημισυνειδητά, αντιφατικά;

Αυτός είναι ο μόνος «ηγεμονικός» δρόμος για να κερδίσουμε τα τέρατα του νεοφασισμού που γεννιούνται, και τον ολοκληρωτικό καπιταλισμό που σαπίζει.

Για τις συλλογικές μας αδυναμίες, δεν μπορεί να στοχοποιείται προσωπικά κανένας σύντροφος και καμιά συντρόφισσα, δεν μπορεί να δαιμονοποιείται καμία μεμονωμένη πολιτική αντίληψη. Όμως το ζήτημα δεν είναι αν απλώς «κάποιοι θα φύγουν» και «κάποιοι θα μείνουν». Υπάρχει μια πολιτική αντιπαράθεση, που δεν πρέπει να επιτρέψουμε να αποπολιτικοποιείται συνεχώς.

Μας αξίζει κάτι καλύτερο από όλο αυτό. Θέλουμε πραγματικά μια «εναλλακτική παγκοσμιοποίηση» του κομμουνισμού, απέναντι στη ψευδή παγκοσμιοποίηση των καπιταλιστικών ολοκληρώσεων υπό την πολιτική εξουσία του κεφαλαίου και τη κρατική της μορφή, μια διαδικασία παγκοσμιοποίησης της πανανθρώπινης κοινότητας όπως θα ενσαρκώνεται, ελλειπτικά, στο εδώ-και- τώρα, στις δικές μας πολυεθνικές κοινωνικές, εργατικές, πολιτικές, επιστημονικές, αισθητικές και απολαυστικές κοινότητες αγώνα.